

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej przedkładam sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach za rok 2020 wraz z potrzebami w zakresie pomocy społecznej na rok 2021.

„ Nie zatwardzajmy serc, gdy słyszymy krzyk biednych. Starajmy się usłyszeć to wołanie. Starajmy się postępować i tak żyć, by nikomu w naszej Ojczyźnie nie brakło dachu nad głową i chleba na stole, by nikt nie czuł się samotny, pozostawiony bez opieki.”

Jan Paweł II

Podstawowe znaczenie w organizowaniu i świadczeniu pomocy społecznej na terenie gmin mają ośrodki pomocy społecznej, wchodzące w skład lokalnej administracji samorządowej. W gminie Chorzele Ośrodek Pomocy Społecznej jest najczęściej pierwszym i zasadniczym miejscem, do którego osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej zwracają się o pomoc. Pomoc może być przyznana w różnych formach. Należy do nich system zasiłków pieniężnych, usług, pomoc rzeczowa, poradnictwo specjalistyczne i specyficzna działalność zawodowa jaką jest praca socjalna. Człowiek znajdujący się w sytuacji trudnej, podczas kontaktu z pracownikiem socjalnym otrzyma odpowiednią informację, dotyczącą możliwości uzyskania pomocy, jej form oraz warunków jej otrzymania.

Podstawowym adresatem działań podejmowanych przez pomoc społeczną jest rodzina. Rodzina jest uznawana za najważniejszą mikrostrukturę społeczną stanowiącą ważny element życia społecznego i ekonomicznego. Dlatego szczególne znaczenie przypisuje się pomocy oraz pracy socjalnej z rodziną doświadczającą takich negatywnych zjawisk jak: ubóstwo, bezrobocie, niewydolność opiekunczo-wychowawcza czy niepełnosprawność. Pomoc rodzinie polega na uruchomieniu takich form wsparcia, by ich efektem była samodzielność ekonomiczna rodziny oraz niezależność w funkcjonowaniu społecznym. Aby oddziaływania naprawcze nakierowane na pomoc rodzinie były skuteczne konieczne jest wielopłaszczyznowe podejście do realizowanej pomocy. Poza wsparciem materialnym rodzina wymaga szeroko pojętej pracy socjalnej, pomocy specjalistycznej oraz oddziaływań mających na celu rozwijanie umiejętności społecznych.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zasadniczym celem pomocy społecznej jest doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin korzystających z pomocy oraz zintegrowanie ich ze środowiskiem.

Realizując zadania Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach ma na celu dążenie do poprawy jakości życia słabszych społecznie i ekonomicznie mieszkańców miasta i gminy, dbałość o zapewnienie prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodzin przeżywających kryzysy i trudności, budowanie właściwych relacji między jej członkami, właściwe pełnienie przez nich ról społecznych, wspieranie ich dążeń do usamodzielnienia, bezpieczeństwo oraz właściwy rozwój i wyrównywanie szans dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie demoralizacji, patologiom i wykluczeniu społecznemu.

Świadczeniobiorcy pomocy społecznej są zobowiązani do współpracy w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Pomoc udzielana w ramach świadczeń z pomocy społecznej ma charakter przejściowy i zakłada aktywizację osób z niej korzystających. Uprawnienia wynikające z ustawy o pomocy społecznej mają bowiem charakter wyłącznie subsydiarny tzn. uzupełniający własne środki, możliwości i uprawnienia. Brak jakichkolwiek działań, nie wywiązywanie się z przyjętych zobowiązań świadczy o niskim zaangażowaniu w proces przezwyciężania swojej trudnej sytuacji

życiowej a w stosunku do osoby, która nie współdziała z Ośrodkiem (zgodnie z ustawą o pomocy społecznej) Ośrodek może podjąć odpowiednie kroki skutkujące odmową przyznania świadczenia.

W roku ubiegłym Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach tak jak dotychczas realizował między innymi zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając świadczeń pieniężnych, pomocy usługowej, pracy socjalnej, pomocy rzeczowej i wsparcia środowiskowego. Pojęcie "pomoc społeczna" powszechnie rozumiane jest wsparcie rzeczowe i finansowe. Obecnie jednak pomoc społeczna ukierunkowana jest na wszelkiego rodzaju działanie, zmierzające poprzez pracę socjalną do przezwyciężenia swoich własnych trudności określanych jako czasowe własnymi siłami, jedynie przy niewielkim wsparciu finansowym.

Pomoc społeczna, jako instytucja polityki społecznej państwa, została powołana po to, żeby osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, poprzez własne zaangażowanie i współpracę z jednostkami do tego powołanymi, zmierzały w kierunku poprawy własnego życia i integracji ze społeczeństwem. Istotą pomocy społecznej jest tzw.: „pomaganie wymagające”, czyli takie, które nie ma nic wspólnego z usługiwaniem, czy wyręczaniem, które rozumiane jest, jako „antypomaganie” wzmacniające bezradność. Pracownicy socjalni OPS działają, więc na rzecz zmiany w społeczności i życiu konkretnych osób i rodzin, którym pomagają. Ich zadaniem jest wskazywanie klientowi możliwości rozwiązania danego problemu w oparciu nie tylko o posiadaną wiedzę, ale przede wszystkim wiedzę o osobie potrzebującej wsparcia. Praca z ludźmi w obszarze pomocy społecznej, jak żadna inna, wymaga dużej elastyczności myślenia, dostosowania do zmieniających się, czasem bardzo szybko okoliczności. Pomaganie nie jest umiejętnością, którą da się opanować raz na zawsze. Jest sztuką wymagającą stałej permanentnej pielęgnacji. Nie jest to łatwe zadanie, bowiem klient pracy socjalnej w XXI wieku konfrontuje nas z różnorodnością problemów.

Zgodnie z polskim prawodawstwem większość działań pomocowych umiejscowionych jest na poziomie gminy, a ośrodki pomocy społecznej można uznać za wiodące i stanowiące podstawowe źródło wsparcia dla rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej. Zajmują się one między innymi wypłacaniem świadczeń pieniężnych i udzielaniem wsparcia w zakresie przezwyciężania trudnej sytuacji życiowej. Są instytucjami, które na poziomie lokalnym odpowiadają za koordynację działań z zakresu pomocy społecznej oraz za większość działań z zakresu polityki społecznej.

Działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach ukierunkowane są na zapobieganie, łagodzenie skutków i przezwyciężanie najbardziej dotkliwych zjawisk społecznych np.: ubóstwa, przemocy, bezrobocia, itp.

Obszar działania Ośrodka jest podzielony na 6 rejonów opiekuńczych:

Rejon I :

Zaręby, Brzeski Kołaki, Bogdany Małe, Bogdany Wielkie, Kwiatkowo k/Z

Ulice w Chorzelach: Królowej Bony, Wesoła, Padlewskiego, Jodłowa, Cmentarna, Nadrzeczna, Królowej Jadwigi, Świerkowa, Szkolna, Przytulna, Leśna.

Rejon II :

Krukowo, Budki, Poścień Zamion, Nowa Wieś k/D, Rapaty Górki, Rapaty Sulimy, Rapaty Żachy, Czarzaste Wielkie, Czarzaste Małe, Dzierzega, Kwiatkowo k/D, Wólka Zdziwiójska, Bobry.

Ulice w Chorzelach: Zarębska, Kasztanowa, Brzozowa, 11-go Listopada, Olszewska, Bagienna, Krótka, Władysława Jagiełły, Władysława Łokietka.

Rejon III:

Rzodkiewnica, Aleksandrowo, Lipowiec, Poścień Wieś, Raszujka, Pruskołęka, Annowo, Gadomiec Chrzczany, Gadomiec Miłocięta, Gadomiec Peronie, Łazy.

Ulice w Chorzelach : Grunwaldzka, Bendowskiego, Akacyjowa, Pogodna, Przechodnia, Spokojna, Kościelna, Mieszka I, Mieczysława Karczewskiego, Zygmunta Starego, Klonowa.

Rejon IV:

Łaz, Sosnówek, Zdziwój Nowy, Binduga, Rembielin, Bugzy Jarki, Bugzy Świechy, Bugzy Płoskie, Duczymin, Wasyl Zygn, Jarzynny Kierz, Jedlinka.

Ulice w Chorzelał : Wiatraczna, Księżycowa, Młynarska, Ruda, Rzemieślnicza, Mostowa, Adama Mickiewicza, Nowa, Komosińskiego.

Rejon V:

Wierzchowizna, Rawki, Skuze, Bagienice, Krzynowłoga Wielka, Rycice, Dąbrowa, Grąd Rycicki, Przatalina, Przysowy, Zagaty

Ulice w Chorzelał: Ogrodowa, Wincentego Witosa, Zduńska, Stara Targowica, Żabia, Bolesława Chrobrego, Józefa Ignatowskiego.

Rejon VI:

Mąćice, Ścięćiel, Zdziwój Stary, Opaleniec, Nowa Wieś k/Z, Stara Wieś, Opilki Płoskie, Czaplice Furmany, Czaplice Piłaty, Czaplice Wielkie, Dąbrówka Ostrowska, Niskie Wielkie, Liwki.

Ulice w Chorzelał: 1-go Maja, Kolejowa, Królewska, Polna, Sosnowa, Wierzbowa, Plac Kościuszki, Zuzanny.

Ośrodek Pomocy Społecznej przede wszystkim realizuje cele i zadania określone w przepisach ustawy o pomocy społecznej oraz przepisach wydanych na jej podstawie, w szczególności podejmuje działania zmierzające do zaspakajania niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, oraz w miarę możliwości do życiowego ich usamodzielnienia, a także integracji tych osób i rodzin ze środowiskiem. Zapobiega również powstawaniu trudnych sytuacji życiowych rodzących zapotrzebowanie na pomoc społeczną.

Jednak w ujęciu szerokim pomoc społeczna jest związana nie tylko z tym podstawowym aktem normatywnym pomocy społecznej – ustawą o pomocy społecznej, ale również z innymi ustawami, które albo wprost nawiązują do pomocy społecznej, albo mimo że takich odniesień w nich nie ma, realizują cele pomocy społecznej. Można się nawet pokusić o stwierdzenie, że jeśli chodzi o wymiar finansowy to świadczenia realizowane wyłącznie w oparciu o ustawę o pomocy społecznej, stanowią niewielki procent wydatków realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej.

W celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, w myśl art. 110 ustawy o pomocy społecznej, w gminie został utworzony w 1990r. Ośrodek Pomocy Społecznej, jako organizacyjnie wyodrębniona jednostka budżetowa, która działa na podstawie statutu oraz regulaminu organizacyjnego. Działalność Ośrodka finansowana jest z budżetu wojewody i budżetu gminy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelał realizuje zadania zarówno będące w gestii samorządu gminnego jak i administracji rządowej. Podstawowym celem działania Ośrodka, zgodnie z obowiązującym statutem, jest rozpoznawanie i zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie pokonać trudności życiowych oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Chorzelał w roku 2020 zatrudnione były 23 osoby, w tym 6 pracowników socjalnych (zgodnie z wymogami ustawy o pomocy społecznej na 1 pracownika socjalnego może przypadać nie więcej niż 2000 mieszkańców) oraz 5 opiekunek nad osobą starszą i asystent rodziny. Wśród wszystkich osób zatrudnionych w Ośrodku Pomocy Społecznej, zdecydowaną przewagę stanowią osoby posiadające wykształcenie wyższe (70%). Pozyskanie i zatrzymanie pracowników o wysokich kwalifikacjach oraz stałe uzupełnianie wiedzy i umiejętności pracowników w sposób decydujący wpływają na pozycję Ośrodka. Rosnące potrzeby i oczekiwania społeczeństwa powodują poszerzenie zakresu działań, a wykwalifikowani pracownicy radzą sobie znacznie lepiej z nowymi zadaniami. Jedną z najważniejszych funkcji polityki personalnej jest wspieranie rozwoju i kariery zawodowej pracownika.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach realizuje zadania wynikające w szczególności z:

1. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
2. Ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
3. Uchwały Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013r. „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020,
4. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
5. Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
6. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. Wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
7. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
8. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
9. Ustawy z dnia 19.08.1994 o ochronie zdrowia psychicznego,
10. Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
11. Ustawy z dnia 24.01.1991r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
12. Ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych,
13. Ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
14. Ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych,
15. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych,
16. Uchwały Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014r. w sprawie ustanowienia rządowego programu dla rodzin wielodzietnych,
17. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014r. w sprawie szczegółowych, warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych,
18. Ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
19. Ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Budżet

Zgodnie z art. 44 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych m.in. w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego lub planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych. Podstawą gospodarki finansowej jednostki pomocy społecznej jest plan dochodów i wydatków jednostki (plan finansowy jednostki budżetowej), przygotowywany przez daną jednostkę budżetową.

Całkowity budżet Ośrodka w 2020r. wyniósł : 21 585 923,54 zł
(w tym środki własne - 2 081 486,97 zł i dotacja 19 504 436,57 zł)

Całkowity budżet Ośrodka w 2019r. wyniósł : 19 801 929,99 zł
(w tym środki własne - 1 917 772,08 zł i dotacja 17 884 157,91 zł)

Informacja z rozliczenia środków własnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach.

Środki własne otrzymane do końca 2020 roku w kwocie 2.085.000,00 zł. wydatkowano w kwocie 2.081.486,97 zł w sposób następujący :

Dział 852

Rozdział 85202

Plan wydatków wykonano w 94,20%, a otrzymane środki przeznaczono na utrzymanie podopiecznych w Domach Pomocy Społecznej, łącznie w kwocie 423.915,25 zł.

Rozdział 85205

Plan wydatków wykonano w 50,00%, tj. kwota 1.000,00zł., a otrzymane środki przeznaczono na zakup materiałów biurowych niezbędnych do prowadzenia dokumentacji Zespołu Interdyscyplinarnego oraz druku ulotek informacyjnych.

Rozdział 85213

Plan wydatków wykonano w 31,20%, tj. kwota 155,99 zł, a otrzymane środki przeznaczono na opłacenie składek zdrowotnych za osoby pobierające zasiłki stałe zgodnie z wydanymi decyzjami i ustawą o pomocy społecznej.

Rozdział 85214

Plan wydatków z zadań własnych wykonano w 62,34%, a otrzymane środki przeznaczono na wypłatę zasiłków celowych 43.950,00 (w tym w związku ze zdarzeniami losowymi w kwocie 12.000,00 zł).

Rozdział 85215

Plan wydatków z zadań własnych wykonano w 78,61%, a otrzymane środki przeznaczono na wypłatę dodatków mieszkaniowych (dopłat do czynszu i energii) dla osób spełniających kryterium dochodowe, łącznie w kwocie 7.467,56 zł.

Rozdział 85219

Plan wydatków z zadań własnych wykonano w 94,88% ,tj. w kwocie 860.994,30 zł a otrzymane środki przeznaczono na:

- wypłatę wynagrodzeń i dodatkowego wynagrodzenia rocznego „13” za 2019r, wraz z pochodnymi ZUS.....741.761,84
- obowiązkowy odpis na ZFŚS 30.466,95
- zakup usług pozostałych (pro wizje, serwis komputerowy, porto, znaczki pocztowe, ubezpieczenia majątkowe, ekwiwalent za pranie odzieży).....39.654,87
- zwrot kosztów delegacji służbowych i ryczałty za używanie własnego samochodu do celów służbowych dla pracowników.....10.935,69
- zakup artykułów biurowych 14.448,50
- wypłatę wynagrodzeń z tytułu umowy zlecenia 7.289,00
- szkolenia pracowników 1.026,00
- opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, zakup energii 13.891,45

- zakup usług zdrowotnych.....1.520,00

RAZEM: 860.994,30

Rozdział 85228

Plan wydatków z zadań własnych wykonano w 99,33%, a otrzymane środki przeznaczono na wypłatę wynagrodzeń z tytułu wykonywania umów zleceń (opieka nad chorymi w domu) oraz pochodne od ww. (ZUS) łącznie w kwocie 500.465,42 zł. oraz na wypłatę wynagrodzeń dla opiekunek zatrudnionych na umowę o pracę, sprawujących osobistą opiekę nad osobami samotnymi powyżej siedemdziesiątego piątego roku życia, zgodnie z założeniami programu „Opieka 75+” łącznie w kwocie 45.560,00 zł.

Rozdział 85230

Plan wydatków wykonano w 100% ,tj. w kwocie 90.000,00 zł, a otrzymane środki przeznaczono na dożywianie dzieci i uczniów w szkołach podstawowych, przedszkolach i placówkach szkolno-wychowawczych oraz na zasiłki celowe na żywność dla osób dorosłych. Dożywianiem objęto dzieci w miesiącach nauki szkolnej oraz osoby znajdujące się w trudnej sytuacji. Kwota 90.000,00zł stanowiła 40% wkładu własnego do programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Rozdział 85295

Plan wydatków wykonano w 73,87%, tj. w kwocie 34.889,76zł. Kwotę 5.549,80 zł przeznaczono na dobrowolną składkę członkowską za otrzymaną nieodpłatnie żywność dla osób najuboższych z UE oraz na jej przewóz. Kwotę 24.611,96 zł przeznaczono na utrzymanie bezdomnych w schroniskach. Kwotę 4.728,00 zł przeznaczono na opłatę abonamentową za usługę teleopieki.

Dział 855

Rozdział 85501

Plan wydatków wykonano w 73,93% tj. w kwocie 5175,26 zł. Środki przeznaczono na obsługę świadczenia wychowawczego.

Rozdział 85502

Plan wydatków wykonano w 63,52% tj. w kwocie 13.973,49 zł. Środki przeznaczono na zakup znaczków i porto oraz materiałów biurowych w związku z podejmowaniem działań wobec dłużników alimentacyjnych i obsługę funduszu alimentacyjnego, a także na wypłatę wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla pracownika obsługującego fundusz alimentacyjny. Powyższa kwota stanowiła dochód pozyskany ze spłat dłużników alimentacyjnych.

Rozdział 85504

Plan wydatków wykonano w 91,30%, tj. w kwocie 53.939,94 zł. Środki przeznaczono na wypłatę wynagrodzenia wraz z pochodnymi, dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz odpis na ZFSS dla asystenta rodziny w związku z realizacją „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2020”.

Niewykorzystane środki w kwocie 3.513,03 zł przelano na konto UMiG dnia 31.12.2020 r.

Informacja z rozliczenia :

- a) **Dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej zleconych gminom ustawami do końca IV kwartału 2020r.**

Dział 855

Rozdział 85501

Otrzymano środki z dotacji w wysokości 11.917.975,00 zł, co stanowi 100% planu. Środki wykorzystano 100% i przeznaczono na:

- 1) wypłatę świadczeń wychowawczych tj. 11.816.794,12
- 2) wypłatę wynagrodzeń, „13” wraz z pochodnymi tj. 89.836,82
- 3) odpis na ZFŚS tj. 1.808,64
- 4) zakup materiałów i wyposażenia oraz usług, szkolenia tj. 9.535,42

Razem: 11.917.975,00

Otrzymane środki z dotacji wystarczyły na pokrycie potrzeb do końca IV kwartału 2020r.

Rozdział 85502

Otrzymano środki z dotacji w wysokości 5.960.002,00 zł, co stanowi 100% planu. Środki wykorzystano 99,85% i przeznaczono na:

- 1) wypłatę świadczeń rodzinnych, pielęgnacyjnych, funduszu alimentacyjnego, zasiłku dla opiekuna, świadczenia rodzicielskiego, świadczenia „Za życiem” oraz składek na ubezpieczenia społeczne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne oraz zasiłek dla opiekuna jak niżej:

1	zasiłki rodzinne z dodatkami	2.409.829,34
2	jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	75.000,00
3	fundusz alimentacyjny	304.699,13
4	świadczenia opiekuńcze	2.354.649,12
5	świadczenie rodzicielskie	310.594,80
6	Świadczenie „ Za życiem”	8.000,00
6	składki na ubezpieczenia społeczne od świadczeń	318.339,78
	RAZEM	5.781.112,17

- 2) wypłatę wynagrodzeń, „13” wraz z pochodnymi tj. 165.786,10
- 3) odpis na ZFŚS tj. 4263,22
- 4) zakup materiałów i wyposażenia oraz usług 0

Razem: 5.951.161,49

Otrzymane środki z dotacji wystarczyły na pokrycie potrzeb do końca IV kwartału 2020r.

Rozdział 85503

Otrzymano środki z dotacji w wysokości 585,00 zł, co stanowi 100% planu. Środki wykorzystano w 84,25% i przeznaczono na zakup materiałów i wyposażenia niezbędnych do wykonywania zadań związanych z wydawaniem Karty Dużej Rodziny. Otrzymane środki z dotacji wystarczyły na pokrycie potrzeb do końca IV kwartału 2020r.

Rozdział 85504

Otrzymano środki z dotacji w wysokości 414.780,00 zł, co stanowi 100% planu. Środki wykorzystano 100% i przeznaczono na:

- 1) wypłatę świadczeń Dobry start tj. 401.400,00
- 2) wypłatę wynagrodzeń tj. 12.577,95
- 4) zakup materiałów i wyposażenia oraz usług, szkolenia tj. 802,05

Razem: 414.780,00

Otrzymane środki z dotacji wystarczyły na pokrycie potrzeb do końca IV kwartału 2020r.

Rozdział 85513

Otrzymano środki z dotacji w wysokości 39.222,00 zł, co stanowi 100% planu. Środki wykorzystano w 98,63% i przeznaczono na opłacenie składek zdrowotnych za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne i zasiłek dla opiekuna, zgodnie z wydanymi decyzjami administracyjnymi. Otrzymane środki z dotacji wystarczyły na pokrycie potrzeb do końca IV kwartału 2020r.

b) Dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa na realizację zadań bieżących gmin do końca IV kwartału 2021r.

Dział 852

Rozdział 85213

Otrzymano środki z dotacji w wysokości 35.958,00 zł, co stanowi 100% planu. Środki wykorzystano w 100% i przeznaczono na opłacenie składek zdrowotnych za osoby pobierające zasiłki stałe, zgodnie z wydanymi decyzjami i ustawą o pomocy społecznej. Otrzymane środki z dotacji wystarczyły na pokrycie potrzeb do końca IV kwartału 2020r.

Rozdział 85214

Otrzymano środki z dotacji w wysokości 231.817,00 zł, co stanowi 100% planu. Środki wykorzystano w 100% i przeznaczono na wypłatę zasiłków okresowych. Otrzymane środki z dotacji wystarczyły na pokrycie potrzeb do końca IV kwartału 2020r.

Rozdział 85216

Otrzymano środki z dotacji w wysokości 407.315,00 zł, co stanowi 100% planu. Środki wykorzystano w 100% i przeznaczono na wypłatę zasiłków stałych. Otrzymane środki z dotacji wystarczyły na pokrycie potrzeb do końca IV kwartału 2020r.

Rozdział 85219

Otrzymano środki z dotacji w wysokości 329.132,00 zł, co stanowi 100% planu. Środki wykorzystano w 100% i przeznaczono na wypłatę wynagrodzeń dla pracowników OPS oraz wypłatę dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2019r. Otrzymane środki z dotacji wystarczyły na pokrycie potrzeb do końca IV kwartału 2020r.

Rozdział 85228

Otrzymano środki z dotacji w wysokości 40.480,00 zł, co stanowi 100% planu. Środki wykorzystano w 100% i przeznaczono na wypłatę wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla opiekunek – pracowników stałych OPS, które sprawowały opiekę nad podopiecznymi powyżej 75 roku życia, zgodnie z założeniami programu „Opieka 75+”. Otrzymane środki z dotacji wystarczyły na pokrycie potrzeb do końca IV kwartału 2020r.

Rozdział 85230

Otrzymano środki z dotacji w wysokości 135.000,00 zł, co stanowi 100% planu. Środki wykorzystano w 100% i przeznaczono na realizację programu „Posiłek w szkole i w domu”. Otrzymane środki z dotacji wystarczyły na pokrycie potrzeb do końca IV kwartału 2020r.

Rozdział 85295 - program Wspieraj seniora

Otrzymano środki z dotacji w wysokości 23.168,00 zł, co stanowi 100% planu. Środki zwrócono w 100%, ze względu na brak zgłoszeń osób potrzebujących tej formy pomocy.

Rozdział 85504 - program ASYSTENT RODZINY środki z Funduszu Pracy

Otrzymano środki z dotacji w wysokości 1.700,00 zł., co stanowi 100% planu. Środki wykorzystano w 100% i przeznaczono na wypłatę jednorazowego dodatku dla asystenta rodziny, za aktywne działanie w zakresie wspierania rodzin z dziećmi w czasie epidemii choroby COVID-19.

Do końca IV kwartału 2020 r. otrzymano środki z dotacji w kwocie 19.537.134,00 zł.

Otrzymane środki wykorzystano w 99,83% tj. wydatkowana kwota 19.504.436,57 zł.

Decyzje administracyjne

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Chorzeliach w 2020 roku wydano ogółem
decyzji administracyjnych : **3018**
w tym :

1. Decyzji przyznających świadczenie:	2692
2. Decyzji odmawiających przyznania świadczenia	51
3. Decyzji zmieniających świadczenie	231
4. Decyzji uchylających świadczenie	44

POMOC SPOŁECZNA

Decyzje ogółem:	1669
Decyzje przyznające:	1613
Decyzje zmieniające:	38
Decyzje odmawiające przyznania świadczenia	5
Decyzje uchylające:	13

Decyzje przyznające dotyczyły :

1. Decyzje w sprawie zasiłków stałych	75
2. Decyzje w sprawie zasiłków okresowych	159
3. Decyzje w sprawie zasiłków celowych	279
4. Decyzje w sprawie zasiłków celowych specjalnych	39
5. Decyzje w sprawie dożywiania dzieci w szkole	984
6. Decyzje w sprawie usług opiekuńczych	65
7. Decyzje w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych	0
8. Decyzje w sprawie dodatków mieszkaniowych	0
9. Decyzje w sprawie „zdarzenia losowego”	2

Decyzje zmieniające dotyczyły:	
1. zasiłków stałych	1
2. usług opiekuńczych	37

Decyzje odmowne dotyczyły:	
1. zasiłków stałych	1
2. zasiłków okresowych	1
3. zasiłków celowych	1
4. zasiłków celowych specjalnych	2
5. dożywiania dzieci w szkole	0
6. dodatku mieszkaniowego	0
7. usług opiekuńczych	0

Decyzje uchylające dotyczyły:	
1. Decyzje w sprawie dożywiania dzieci w szkole	6
2. Decyzje w sprawie zasiłku stałego	6
3. Decyzje w sprawie zasiłku okresowego	1

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Decyzje ogółem:	1288
1. Decyzje przyznające	1023
2. Decyzje zmieniające	191
3. Decyzje odmawiające przyznania świadczenia:	45
4. Decyzje uchylające:	29

Decyzje przyznające dotyczyły :	
1. zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego	792
2. zasiłku pielęgnacyjnego	78
3. świadczenia pielęgnacyjnego	16
4. jednorazowej zapomogi	76
5. specjalnego zasiłku opiekuńczego	26
6. świadczenia rodzicielskiego	33
7. świadczenia „ za życiem”	2

Decyzje zmieniające dotyczyły:	
1. zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłku rodzinnego	146
2. świadczeń pielęgnacyjnych	41
3. specjalnego zasiłku opiekuńczego	1
4. zasiłku pielęgnacyjnego	3

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Decyzje ogółem:	59
1. Decyzje dotyczyły:	
1) Świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego	49
2) Dłużników Alimentacyjnych	7
3). Decyzje odmowne	1

4). Decyzje zmieniające	2
-------------------------	---

ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE

Informacje o przyznaniu świadczenia wychowawczego	102
---	-----

Decyzje ogółem :

1. Decyzje uchylające prawo do świadczenia wychowawczego	1
2. Decyzje o nienależnie pobranym świadczeniu	1

ODWOŁANIA DO SAMORZĄDOWEGO KOLEGIUM ODWOŁAWCZEGO

<u>W OSTROŁĘCE ogółem:</u>	16
----------------------------	-----------

1. Utrzymane w mocy	4
2. Uchylone w całości i przyznanie świadczenia	11
3. Uchylone i przekazane do ponownego rozpatrzenia	1

Klienci Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach

Na terenie gminy Chorzele, wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku zamieszkiwało 10 240 osób. Spośród nich system pomocy społecznej w 2020 roku objął wsparciem 523 rodziny, w których żyło 1596 osób. Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomocy społecznej udziela się w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej oraz klęski żywiołowej lub ekologicznej. Analizując ilość osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców gminy Chorzele, przyjąć należy, iż pomocą społeczną zostało objętych 16 % mieszkańców naszej gminy.

Pomoc społeczna udzielana jest ze względu na trudne sytuacje życiowe. Ustawa o pomocy społecznej nie konkretyzuje tych sytuacji, wymienia jedynie najczęstsze powody ich powstawania. Osoba, która znalazła się w trudnej sytuacji życiowej, innej niż wymienione w ustawie, ma prawo zwrócenia się do ośrodka pomocy społecznej o udzielenie pomocy. Zawarty w ustawie katalog osób uprawnionych do uzyskania pomocy oraz sytuacji, w jakich pomoc może być udzielona, nie jest katalogiem zamkniętym. Obowiązkiem klienta przy udzielaniu pomocy jest jego współdziałanie w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej. Zmusza to osoby wymagające wsparcia do zmiany postawy, na ogół biernej i roszczeniowej, na postawę aktywną w rozwiązywaniu własnych problemów. W swoich założeniach pomoc społeczna powinna bowiem, w miarę możliwości, doprowadzić osoby z niej korzystające do życiowego usamodzielnienia się i pełnej integracji ze społeczeństwem.

Ustawa o pomocy społecznej

Ośrodki Pomocy Społecznej działające w każdej gminie, udzielają pomocy w formie pracy socjalnej, świadczeń pieniężnych, a także przyznając wsparcie usługowe i rzeczowe oraz kierując do ośrodków wsparcia. Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej jest uzależnione od spełnienia szeregu

warunków określanych w odpowiednich przepisach. Art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej określa wysokość kryterium dochodowego osoby lub rodziny. Zgodnie z tym przepisem uprawnienie do korzystania ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty - 701,00 zł
2. rodzinie/ osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 528,00 zł, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2-15 lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

Powody wymienione w art. 7 pkt 2-15 to:

- ubóstwo;
- sieroctwo;
- bezdomność;
- bezrobocie;
- niepełnosprawność;
- długotrwała lub ciężka choroba;
- przemoc w rodzinie;
- potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- trudność w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy;
- trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizm lub narkomania;
- zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa;
- klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, pomniejszoną o:

1. miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych;
2. składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach;
3. kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń,
- pracy socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Główne cele pomocy społecznej:

- wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie – w miarę możliwości - do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej – dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym,
- zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia,
- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie,
- integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie,
- stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie.

Pomoc realizowana z ustawy o pomocy społecznej świadczona była z następujących powodów:

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2020 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	340	1128
Bezrobocie	126	396
Niepełnosprawność	90	168
Długotrwała lub ciężka choroba	141	382
Alkoholizm	28	53
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gosp. dom.	40	220
Przemoc w rodzinie	21	85
Bezdomność	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	28	171
Rodziny niepełne	14	54
Rodziny wielodzietne (4 i więcej dzieci)	26	167

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2019 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	376	1256
Bezrobocie	135	419
Niepełnosprawność	106	209
Długotrwała lub ciężka choroba	173	443
Alkoholizm	34	61
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gosp. dom.	45	238
Przemoc w rodzinie	21	65
Bezdomność	8	8
Potrzeba ochrony macierzyństwa	38	240
Rodziny niepełne	18	67
Rodziny wielodzietne (4 i więcej dzieci)	27	171

Liczby osób i rodzin nie sumują się, bowiem dysfunkcje, z powodu, których pomoc jest przyznawana mogły współwystępować ze sobą. Podobnie jak w latach ubiegłych istotnym problemem rodzin korzystających ze wsparcia, a który ma wpływ na prawidłowe funkcjonowanie, jest ubóstwo, wysokie

bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba i niepełnosprawność. W dalszym ciągu zmierzamy się z problemem w znalezieniu legalnej pracy dla osób nie posiadających doświadczenia zawodowego. Jednocześnie zauważamy, pomimo nieznacznego spadku w roku 2020 ilości osób korzystających z systemu pomocy społecznej, że wielu z nich „wraca do systemu wsparcia finansowego”. Pomimo zauważalnego kryzysu na rynku pracy, spowodowanego pandemią koronawirusa, nie odnotowano wzrostu liczby osób ubiegających się o pomoc z powodu straty pracy. Obecny model pomocy społecznej w Polsce ukształtowała ustawa z dnia 29 listopada 1990 roku o pomocy społecznej. Obowiązująca ustawa z dnia 12 marca 2004 roku charakteryzuje nowoczesne ustawodawstwo w tej dziedzinie, kreujące pomoc społeczną jako system zróżnicowanych i zmiennych w czasie świadczeń finansowanych ze źródeł publicznych i realizowanych na zasadach subsydiarności i indywidualizacji przez wyspecjalizowane służby w sytuacjach uzasadniających ich udzielenie wystąpieniem szczególnej potrzeby socjalnej. Przepisy o pomocy społecznej przewidują mechanizmy, które powinny zapobiegać wieloletniemu uzależnieniu od zasiłków. Pierwszym z nich, zwłaszcza gdy przyznawane świadczenia są marnotrawione, jest możliwość ich zamiany na pomoc rzeczową i usługową. Drugim narzędziem, które ma mobilizować do wyjścia z pułapki bezradności, może być **kontrakt socjalny**. Jest to rodzaj umowy między pracownikiem socjalnym a osobą korzystającą z pomocy na wykonanie konkretnego zadania. Może nim być zobowiązanie do znalezienia pracy czy udział w terapii odwykowej. Zadaniem drugiej strony kontraktu, czyli pracownika socjalnego, jest np. wspólna wizyta w urzędzie lub pomoc w przygotowaniu dokumentów potrzebnych do szukania pracy. Jeżeli osoba nie wywiązuje się z zapisu kontraktu, odmawia jego podpisania, gmina może odmówić przyznania jej zasiłku lub go odebrać. **W roku 2019 podpisano 12 kontraktów socjalnych i objęto nimi 12 osób, w roku 2020 zaś 13 kontraktów z 13 osobami.** Świadczenia pomocy społecznej są zróżnicowane, niektóre z nich mają charakter obligatoryjny, a inne fakultatywny. Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone przesłanki będące podstawą ich przyznania. Wyodrębnić można następujące rodzaje świadczeń: w naturze, w usługach i pieniężne. Udzielane są bezpłatnie, odpłatnie lub za częściową odpłatnością.

Podstawowe rodzaje świadczeń wypłacanych przez tut. OPS na podstawie ustawy o pomocy społecznej w 2019 r

Rodzaj świadczeń	Liczba osób	Liczba osób w rodzinach	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (w zł)
zasiłki stale	80	113	813	456 832
zasiłki okresowe	89	216	510	211 096
Schronienie	8	8	39	33 626
usługi opiekuńcze	60	63	29040	575 815
zasiłki celowe	160	290	160	124 806
odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	15	15	178	438403

Podstawowe rodzaje świadczeń wypłacanych przez tut. OPS na podstawie ustawy o pomocy społecznej w 2020 r

Rodzaj świadczeń	Liczba osób	Liczba osób w rodzinach	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (w zł)
zasiłki stale	75	101	720	407 315
zasiłki okresowe	89	210	528	231 797

Schronienie	3	3	26 mey	24 612
usługi opiekuńcze	65	70	32486	687 904
zasiłki celowe	153	363	318	161 336
odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	18	18	169	423915

W ramach zadań własnych Gminy o charakterze obowiązkowym, o których mowa w art. 17 Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach zrealizował :

– **pracę socjalną**

W ustawie o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. zapisanych jest bardzo dużo zadań i obowiązków do realizacji dla pracowników pomocy społecznej szczególnie w zakresie pracy socjalnej świadczonej na rzecz podopiecznych. Pracownik socjalny to zawód szczególnie, będący profesją, a jednocześnie powołaniem. Wymaga od osoby, która go wykonuje nie tylko interdyscyplinarnej wiedzy i umiejętności, ale również określonych cech osobowościowych. Pracownik socjalny działa na rzecz jednostki, grupy oraz środowisk społecznych, pomagając w rozwiązywaniu problemów i trudności tym, którzy sami ze względu na nich stan zdrowia lub przyczyn natury społecznej nie są w stanie temu sprostać. Zawód ten oprócz gruntownego przygotowania zawodowego wymaga empatii, serdeczności, cierpliwości, ciepła, aktywności, zrozumienia potrzeb drugiego człowieka, a także łatwości nawiązywania kontaktów interpersonalnych. Bezpośrednie stykanie się pracowników pomocy społecznej z ogromem i różnorodnością problemów ludzkich to ciągły stres, myślenie o podopiecznych. To wieczna walka o zmianę mentalności ludzkiej, zmaganie się z czasem. Pracownicy pomocy społecznej są pomagaczami, wspierają ludzi w trudnych chwilach, niosą otuchę i pocieszenie, starają się w porę zapobiegać nieprawidłowościom i patologiom. Praca socjalna to partnerstwo podopiecznego z pracownikiem socjalnym, wspólne rozwiązywanie problemów, wspólna droga w kierunku lepszego jutra. Praca z rodziną wymaga, zatem dużej wiedzy, doświadczenia i delikatności.

Praca socjalna to działalność zawodowa polegająca na prowadzeniu polityki społecznej w zakresie podnoszenia dobrobytu i poprawy jakości życia jednostki i społeczeństwa oraz złagodzenia ludzkiego cierpienia i rozwiązywania problemów społecznych. To także stały kontakt z rodziną i wspieranie jej w pokonywaniu trudności, jakie napotyka w codziennym życiu. Nie bez znaczenia pracę pracownika socjalnego ujmuje się, jako służbę drugiemu człowiekowi. To on pomaga wówczas, gdy wszystko inne zawiedzie. Praca socjalna prowadzona jest między innymi w oparciu o kontrakt socjalny z klientem. Kontrakt socjalny to umowa wsparcia zawarta pomiędzy pracownikiem socjalnym, a osobą ubiegającą się o pomoc określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji rodziny. Wskazuje osobie, lub rodzinie kierunki działań, mobilizuje do własnej aktywności, wzmacnia wiarę we własne siły, zapewnia możliwość korzystania z potrzebnego doradztwa oraz pomocy finansowej. Powinien uwzględniać indywidualne potrzeby i predyspozycje klienta. To skuteczny drogowskaz dla osób, które mają problemy ze zorganizowaniem się w życiu codziennym dla osób niezaradnych, które wymagają planu działania.

Dzisiejsza złożona sytuacja społeczna, pandemia, kwarantanna i izolacja wprost wpisują się w definicję sytuacji kryzysowej. Pracownik socjalny nie tylko realizował swoje zadania w warunkach "specjalnych" ale również podejmował role interwencyjne wprost role interwencji socjalnych. Nasi klienci w sytuacji przeżywania kryzysów doświadczają wielu stanów i emocji. To m.in. napięcie emocjonalne, smutek, lęk, gniew, próba racjonalizacji sytuacji, regres w funkcjonowaniu, projekcja na innych - w tym na pracownika socjalnego. Dynamika przeżywania kryzysów podczas nowej, nieznanej nam wcześniej sytuacji pandemicznej wymusiła podejmowanie w pracy socjalnej zupełnie innych schematów działania i strategii postępowania.

Zestawienie form pracy socjalnej wykonanej przez pracowników OPS w roku 2019

Liczba rodzin objętych pracą socjalną	42
Liczba rodzin objętych wyłącznie pracą socjalną	21
Liczba rodzin monitorowanych	161
Liczba osób starszych objętych monitoringiem	72
Liczba osób starszych objętych pomocą usługową	60
Liczba interwencji	21
Liczba rodzin objętych pracą socjalną które poprawiły swe funkcjonowanie	2
Liczba prowadzonych procedur „Niebieskiej Karty”	33
Liczba rodzin z dziećmi, dotkniętych problemem alkoholowym	23
Liczba osób skierowanych do MGKRPA	10
Liczba rodzin wspieranych przez asystenta rodziny	15
Liczba sporządzonych planów pracy z rodziną	21
Liczba kontraktów socjalnych zawartych z klientami OPS	12
Liczba skierowań wydanych na pomoc żywnościową w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z EFS(FEAD)	800

Zestawienie form pracy socjalnej wykonanej przez pracowników OPS w roku 2020

Liczba rodzin objętych pracą socjalną	28
Liczba rodzin objętych wyłącznie pracą socjalną	9
Liczba rodzin monitorowanych	21
Liczba osób starszych objętych monitoringiem	65
Liczba osób starszych objętych pomocą usługową	65
Liczba interwencji	21
Liczba rodzin objętych pracą socjalną które poprawiły swe funkcjonowanie	10
Liczba prowadzonych procedur „Niebieskiej Karty”	31

Liczba rodzin z dziećmi, dotkniętych problemem alkoholowym	8
Liczba osób skierowanych do MGKRPA	14
Liczba rodzin wspieranych przez asystenta rodziny	13
Liczba sporządzonych planów pracy z rodziną	21
Liczba kontraktów socjalnych zawartych z klientami OPS	13
Liczba skierowań wydanych na pomoc żywnościową w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z EFS(FEAD)	830

Każda osoba i rodzina zgłaszająca się do Ośrodka wymaga szczególnego, indywidualnego podejścia i opracowania planu wsparcia. Zgłoszenie się z wnioskiem o pomoc to nie tylko skompletowanie niezbędnych dokumentów w celu ustalenia dochodu rodziny, ale szeroko zakrojona praca socjalna: to głównie poradnictwo w zakresie poszukiwania pracy, załatwiania spraw alimentacyjnych i rozwodowych, kierowanie na leczenie odwykowe, nadzór nad prawidłowością sprawowanej władzy rodzicielskiej czy kierowanie do sądu wniosków o jej nieprawidłowym wypełnianiu. Wielokrotnie długa, ciężka i zmudna praca z rodziną nie zawsze przynosi pożądane efekty ze względu na zbyt małą osobistą motywację osób i chęć dokonania zmiany w dotychczasowym życiu, brak systematyczności i wytrwałości w podejmowanych działaniach. Często jest to skutkiem braku wzorców i wartości wyniesionych z domu, braku ambicji a także ograniczoną umiejętnością przewidywania skutków swojego postępowania. Trudno jest zmotywować wielu klientów OPS do zmiany swojego postępowania, a niekiedy długi okres egzystencji na minimalnym poziomie zaspokajania swoich potrzeb nie daje motywacji do podejmowania trudnych działań. Każde działanie z rodziną w związku z tym musi być dostosowane do jej umiejętności i możliwości. Poza pracą socjalną do świadczeń niepieniężnych zaliczamy: opłatę składek na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, pomoc rzeczową, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, interwencję kryzysową, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia, mieszkanie chronione, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. Świadczeniami pieniężnymi z pomocy społecznej są natomiast: świadczenia pieniężne w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych, specjalnych zasiłków celowych, zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie, pomoc na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki, świadczenia pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla uchodźców, wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznawane przez sąd.

– **poradnictwa specjalistycznego** ,
 – Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia klientom oraz mieszkańcom wsparcie w zakresie porad psychologicznych oraz konsultacji dotyczących uzależnień.

– **udzielenia schronienia**

Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych. Schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej. Osoby bezdomne przebywające w ośrodkach

mają zapewnione usługi socjalno-bytowe, wyżywienie, nogleg, niezbędne ubranie, pomoc w zakresie pracy socjalnej oraz pomoc medyczną.

W roku 2020 udzielono schronienia dla 3 osób, koszt w/w świadczeń wyniósł 24 612,00 zł. Współpracujemy z wieloma instytucjami do tego przeznaczonymi. Skala bezdomności w Gminie Chorzele od lat utrzymuje się w tendencji spadkowej. Zjawisko ma charakter dynamiczny i zmienny w zakresie uchwycenia faktycznej liczby bezdomnych, szczególnie w okresie zimy, ponieważ nie wszyscy bezdomni są zainteresowani pomocą i chętni do skorzystania ze wsparcia.

Schronienie klientów OPS w latach 2019-2020

Rok	liczba klientów	ilość świadczeń/m-cy	kwota
2019	8	39	33 626,00 zł
2020	3	3	24 612,00 zł

– **zapewnienia posiłku**

Dożywianie dzieci i zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie osobom, tego pozbawionym jest zadaniem własnym obowiązkowym Gminy. Gmina Chorzele realizuje ten obowiązek w oparciu o Uchwałę Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023". Adresatami programu są dzieci od 0-7 roku życia, uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych oraz osoby dorosłe w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności samotne, starsze, chore, niepełnosprawne, jeśli ich dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego z ustawy o pomocy społecznej. Formą realizacji dożywiania jest zakup posiłku lub przyznanie zasiłku celowego na zakup żywności. Realizacja tej formy pomocy odbywała się głównie poprzez prowadzenie dożywiania dzieci w placówkach edukacyjnych oraz przyznawanie zasiłków celowych na zakup żywności z w/w programu.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń lub dziecko wyraża chęć zjedzenia posiłku, a rodzina nie chce/ nie może ubiegać się o wsparcie, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje ośrodek pomocy społecznej o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku. Udzielenie takiej pomocy nie wymaga wydania decyzji administracyjnej i ustalenia sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Z tej formy pomocy skorzystało 582 dzieci i młodzieży.

Ogólny koszt programu zamknął się kwotą 225 000,00 zł, w tym środki własne gminy wyniosły 90 000,00 zł, a dotacja z rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” wyniosła 135 000,00 zł – udział gminy w realizacji tego zadania wyniósł, zatem 40 %.

Z racji zagrożenia epidemicznego i przejścia placówek oświatowych w tryb pracy zdalnej zamiast dożywiania dzieci w szkole przyznano zasiłki celowe na żywność (zgodnie z rekomendacjami wojewody). Z tej formy pomocy skorzystało 120 osób/.rodzin.

Rodzaj świadczeń	liczba osób	liczba osób w rodzinach	liczba świadczeń	kwota świadczeń (w zł.)
------------------	-------------	-------------------------	------------------	-------------------------

Zasiłek żywność	na	120	295	252	129 386,00 zł
Posiłki stołówki)	(szkoły,	582	1233	35945	95 614,00 zł

– **przyznawania i wypłaty zasiłków okresowych**

Zasiłek okresowy przeznaczony jest dla osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz zasobach nie wystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych.

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Jest to świadczenie przysługujące na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Zasiłek okresowy przyznaje się w kwocie :

1. w przypadku osoby samotnie gospodarującej 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej (701 zł) a dochodem tej osoby.
2. W przypadku rodziny 50 % różnicy między kryterium dochodowym rodziny (528 zł na osobę w rodzinie) a dochodem rodziny.

Zasiłek okresowy nie może być niższy niż 20,00 zł miesięcznie.

W 2020 roku – przyznano świadczenie 89 osobom/rodzinom w kwocie łącznie 231 797,00złotych.

Wysokość zasiłku okresowego wyliczana jest %, Ośrodek Pomocy Społecznej nie ma wpływu na wysokość tego świadczenia. Okres na jaki jest przyznany zasiłek okresowy uzależniony jest od uznania administracyjnego, a ustala go Ośrodek na podstawie okoliczności indywidualnej sprawy i analizy sytuacji dokonanej przez pracownika socjalnego.

– **przyznawania i wypłaty zasiłków celowych**

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. Jest to świadczenie przyznawane na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi;

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 roku udzielił pomocy w w/w formie 33 osobom/rodzinom , w łącznej kwocie 31 950,00 zł.

Dodatkowo Ośrodek udzielił wsparcia 2 rodzinom w formie zasiłku celowego z powodu zdarzenia losowego - pożaru w jednorazowej w kwocie 12 000,00 zł. Dla poszkodowanych zorganizowano zbiórkę rzeczową i pieniężną.

– **organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi**

Zgodnie z art. 50 ustawy o pomocy społecznej osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie

usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze to świadczenie niepieniężne z pomocy społecznej, obejmujące pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem osobie starszej, która w tym zakresie wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Wymiar i zakres usług opiekuńczych uzależniony jest od stanu zdrowia osoby starszej, jej sytuacji rodzinnej i materialnej, sprawności psychofizycznej, jak również możliwości wsparcia i udzielenia pomocy ze strony rodziny i środowiska. Usługi opiekuńcze są zadaniami własnymi gminy o charakterze obowiązkowym.

Podstawą świadczenia usług jest decyzja administracyjna określająca: okres, wymiar godzinowy i miejsce świadczenia usług, zakres czynności wykonywanych w ramach usług oraz wysokość i termin wnoszenia odpłatności. Liczba godzin dziennie oraz liczba dni w tygodniu, w których świadczone są usługi jest określona indywidualnie, w zależności od sytuacji i potrzeb klienta. Z pomocy usługowej korzystają:

- osoby obłożnie chore, całkowicie niezdolne do samodzielnego zaspokojenia potrzeb życiowych,
- osoby z ograniczoną sprawnością z powodu wieku lub inwalidztwa, przewlekle chore w pewnym stopniu zdolne do samodzielnego zaspokojenia potrzeb, lecz wymagające pomocy przy wykonywaniu różnych czynności związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego.

Głównym celem naszego działania na rzecz osób starszych jest utrzymanie ich w środowisku zamieszkania w maksymalnie dobrej kondycji psychicznej i fizycznej. W zakresie działań podejmowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej na rzecz poprawy sytuacji osób starszych na pierwszym miejscu znajdują się usługi opiekuńcze świadczone bezpośrednio u klienta w domu. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Osobom starszym potrzebującym całodobowej opieki Ośrodek pomaga w kompletowaniu dokumentacji i uzyskaniu miejsca w Domu Pomocy Społecznej.

Dzięki pomocy usługowej ludzie starsi, obłożnie chorzy, niepełnosprawni mają możliwość funkcjonowania w swoim naturalnym środowisku.

Odpłatność za usługi opiekuńcze wynika z uchwały Rady Miejskiej. Wysokość odpłatności klienta za usługi uzależniona była od sytuacji rodzinnej osoby oraz jej dochodu lub dochodu na osobę w rodzinie. Ponadto prowadzony jest monitoring środowisk niekorzystających lub rezygnujących z usług opiekuńczych, które z racji wieku, samotności oraz stanu zdrowia, w naszej ocenie wymagają nadzoru. Monitoring to wizyta przynajmniej raz w miesiącu, pozwala na zbudowanie zaufania pomiędzy pracownikiem socjalnym, a potencjalnym klientem jeszcze przed objęciem usługami opiekuńczymi. Niweluje także poczucie osamotnienia, ponieważ ktoś wykazuje zainteresowanie losem osoby starszej. **W roku 2020r. tą formą pomocy zostało objętych 65 osób, z którymi pracowało 5 opiekunek zatrudnionych na umowę o pracę i 24 opiekunki zatrudnione na umowę zlecenie (w zależności od potrzeb).**

- **kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu**

Zgodnie z art. 54 osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Osobę kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, po uzyskaniu zgody tej osoby, jej przedstawiciela ustawowego lub na podstawie postanowienia sądu o umieszczeniu bez zgody strony w domu pomocy społecznej.

Dom Pomocy Społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne. Kierowanie do domu pomocy społecznej jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. W 2020 roku w domach pomocy społecznej przebywało 18 osób – mieszkańców naszej gminy.

	Rok 2019	Rok 2020
Wydatki OPS na DPS (łącznie)	438 403,00 zł	423 915,25 zł
Średnia miesięczna dopłata OPS (gminy) do pobytu jednej osoby	2 435,57 zł	2 355,00 zł
Liczba przebywających na dzień 31 grudnia	12	18
Średni koszt miesięcznego pobytu w Domu Pomocy Społecznej jednej osoby	3 510,72 zł	3 624,00 zł

Ustawa o pomocy społecznej określa, iż kwota stanowiąca koszt pobytu w domu pomocy społecznej dzielona jest pomiędzy osobę umieszczaną, rodzinę oraz Gminę. W praktyce główny ciężar utrzymania osoby w DPS spada jednak na Gminę. Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach stara się aby w możliwy prawnie sposób egzekwować od rodzin chociaż dobrowolne wpłaty, jeśli w myśl ustawy o pomocy społecznej osoby są z niej zwolnione (tj. dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 300% kryterium dochodowego czyli 1584 zł).

– **przyznawania i wypłacenia zasiłku stałego**

Zasiłek stały na mocy art. 37 ustawy o pomocy społecznej przysługuje:

1. pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
2. pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Od przyznanych świadczeń w postaci zasiłku stałego Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

W roku 2019 Ośrodek skierował, pomógł w uzupełnieniu oraz ukierunkował co do możliwości złożenia stosownego wniosku do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Przasnyszu 13 osobom w celu wydania orzeczenia o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności.

W 2020 roku wypłacano zasiłek stały dla ogółem 75 osób. Łącznie na ten cel wypłacono kwotę 407 315,00 zł.

Zadania wynikające z odrębnych ustaw

Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych

Prawo do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych mają osoby, które spełniają kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej. Potwierdza się je decyzją administracyjną, ważną 90 dni od dnia złożenia wniosku. W przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym termin liczony jest od dnia rozpoczęcia udzielania świadczeń zdrowotnych – **w 2020 r. wydano 11 decyzji przyznających**. Świadczenie przysługuje osobom korzystającym z placówek opieki zdrowotnej nie posiadającym prawa do ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu (ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych).

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie jest dość istotnym problemem. Pomoc i wsparcie rodzinom dotkniętym przemocą, z uwagi na złożoność i specyfikę, wymaga współpracy wielu służb. Interdyscyplinarność działań ma duży wpływ na udzielenie kompleksowej pomocy wszystkim członkom rodziny. Zespół Interdyscyplinarny ma za zadanie koordynowanie działań specjalistów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Opracowanie i realizacja planu pomocy oraz monitorowanie sytuacji rodzin to zadanie grup roboczych utworzonych przez Zespół Interdyscyplinarny. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Chorzeliach został powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Chorzele Nr 36/2011 z dnia 6 maja 2011r. Zespół tworzą przedstawiciele różnych instytucji zaangażowanych w walkę z problemem przemocy w rodzinie tj.: policji, szkół, prokuratury, kuratorzy sądowi, przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, przedstawiciele Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawiciele służby zdrowia.

Zadaniem Zespołu jest koordynowanie i integrowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów działających na terenie gminy, a także specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Szczegółowe zadania Zespołu to:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- opracowywanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzeliach prowadzi obsługę logistyczno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Chorzeliach.

Ze składu Zespołu Interdyscyplinarnego zostało wyłonione 6 grup roboczych pracujących nad indywidualnymi przypadkami przemocy w rodzinie.

W roku 2020 grupy robocze Zespołu Interdyscyplinarnego prowadziły łącznie 31 postępowań w zakresie procedury Niebieskiej Karty. W tym roku wszczętych zostało 21 procedur Niebieskiej Karty, odbyło się łącznie 118 posiedzeń grup roboczych, 4 razy zwołano spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego. Pracę socjalną z rodzinami dotkniętymi przemocą prowadzi przede wszystkim zespół w składzie pracownik socjalny i dzielnicowy KP w Chorzeliach, którzy realizują swoje działania w obszarze interwencyjnym. Ponadto członkowie grupy roboczej diagnozują sytuację rodziny dotkniętej przemocą i udzielają kompleksowych informacji o możliwości uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej. Podejmują działania między innymi do osoby stosującej przemoc motywując do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych. W 2020r wzorem lat ubiegłych zorganizowano wsparcie w osobach: psychologa i konsultanta ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Z uwagi na zagrożenie COVID-19 wprowadzono dyżur telefoniczny, który pełniony był w każdy drugi roboczy czwartek miesiąca od godz. 8:00 do 15:30. Podczas dyżuru odbywały się telefoniczne konsultacje indywidualne z osobami dotkniętymi problemem przemocy w rodzinie.

Dużą przeszkodą w realizacji działań pomocowych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz niesienia pomocy rodzinom doświadczającym przemocy jest trudność w odseparowaniu sprawcy od ofiary. Choć nowelizacja ustawy wprowadziła środki zapobiegawcze w postaci zakazu

zbliżania się i kontaktowania oraz zobowiązania do opuszczenia mieszkania na drodze nieprocesowej, trudno w tym momencie określić czy zapisy te będą wykorzystywane i przyniosą pozytywny skutek. Drugą trudnością, która wynika z braku możliwości separacji sprawcy jest wycofywanie się ofiar z podejmowanych działań. Ofiary przemocy domowej obawiają się utraty dachu nad głową, a także odwetu sprawcy za podjęte przez nie działania.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej **Asystent rodziny-profesjonalne wsparcie rodzin**

Bardzo istotne znaczenie w pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, odgrywa włączenie do pracy z rodziną asystenta, który towarzyszy jej członkom, niemal na co dzień. Asystent wspiera rodzinę przy wprowadzaniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu oraz otoczeniu, koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci. Rodziny, do których trafić może asystent, często sprawują nieprawidłową opiekę nad dzieckiem, nieumiejętnie zapewniają dziecku bezpieczeństwo. Występujące w rodzinach dysfunkcje m.in. niestałość emocjonalna, nadpobudliwość, duży opór, agresja sprawiają, że praca z rodzinami staje się bardziej efektywna poprzez włączenie do współpracy wielu służb. Najważniejszym zadaniem systemu wspierania rodziny jest zapobieganie oddzieleniu dziecka od rodziny naturalnej, a gdy znajdzie się w pieczy zastępczej, umożliwienie szybkiego powrotu do rodziny biologicznej. Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelaх zatrudnia asystenta rodziny, który pracuje z 13 rodzinami.

W przypadku otrzymania przez Ośrodek informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej. Po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i dokonaniu analizy sytuacji rodzinnej, pracownik socjalny, jeżeli uzna za zasadne, występuje do dyrektora Ośrodka z wnioskiem o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Po otrzymaniu wniosku dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej przydziela rodzinie asystenta rodziny. Praca z rodziną prowadzona jest również w przypadku czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej – wówczas prowadzone są działania w kierunku powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.

Asystent rodziny został zatrudniony w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chorzelaх w kwietniu 2012r. Asystent rodziny pracuje w zadaniowym czasie pracy- w zależności od potrzeb rodziny i zgodnie z ustalonym planem pracy. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15.

Zakres obowiązków asystenta rodziny został wyszczególniony w art.15 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Do zadań asystenta rodziny należy:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie

- prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
  - 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
  - 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
  - 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
  - 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny Dyrektorowi Ośrodka Pomoc Społecznej w Chorzelach;
  - 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
  - 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
  - 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
  - 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.), lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Rolą asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w poprawie jej sytuacji życiowej, nauka prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, a także pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych. Ponadto asystent wspiera aktywność społeczną i zawodową, motywuje jej członków do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Asystent uczy rodziców jak prawidłowo wychowywać i sprawować opiekę nad dziećmi, między innymi przekazuje informacje na temat prawidłowych postaw rodzicielskich, sposobów komunikowania się, uświadamiają rodziców jaką rolę pełnią wobec dzieci, pokazuje korzyści z tworzenia pozytywnych wzorców. Dostarcza informacji dotyczących sposobów i miejsc spędzania czasu wolnego z dziećmi. Zachęca do okazywania dzieciom miłości. Motywuje rodziców do dbałości o edukację i rozwój dziecka, do kontrolowania osiągnięć szkolnych dzieci. Towarzyszy w kontaktach z nauczycielami, pedagogiem. W razie niepokojących objawów w zachowaniu dziecka motywuje rodziców do zdiagnozowania poziomu rozwoju, potrzeb i możliwości oraz zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych dzieci w poradniach psychologiczno-pedagogicznych lub innych poradniach specjalistycznych. Praca asystenta jest działaniem długofalowym, a prowadzone działania aby odniosły zamierzony skutek, muszą być cały czas utrwalane.

Asystent rodziny pracuje z rodzinami z wieloma problemami (są nimi nie tylko trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ale również niskie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, przewlekłe choroby somatyczne, zaburzenia psychiczne, upośledzenie umysłowe, wyuczona bezradność, uzależnienia, przemoc). Rodzina będąca odbiorcą wsparcia asystenta rodziny zazwyczaj od wielu lat funkcjonuje w systemie pomocy społecznej i pracowało z nią wielu innych przedstawicieli służb społecznych. Działania te często były bezskuteczne m.in. z powodu zagrożenia bezpieczeństwa i braku warunków do prawidłowego rozwoju dzieci z tych rodzin i zagrożenia odebrania ich do pieczy zastępczej.

Asystent rodziny współpracuje ze środowiskiem lokalnym, z Sądem Rejonowym w Przasnyszu, kuratorami zawodowymi i społecznymi, dzielnicowymi KP w Chorzelach, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu, placówkami oświatowymi z terenu Gminy Chorzele, podmiotami leczniczymi, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Chorzelach, Miejsko Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chorzelach oraz pracownikami socjalnymi.

Zadaniem asystenta rodziny jest też dokumentowanie pracy z rodziną, dokonywanie okresowej co najmniej półrocznej oceny sytuacji rodziny oraz sporządzanie stosownych sprawozdań. Podstawą pracy asystenta rodziny jest plan pracy z rodziną, opracowany i realizowany we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. Opracowany przez asystenta plan pracy z rodziną określa zakres działań, mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, zawiera terminy realizacji zaplanowanych działań oraz przewidywane efekty. Ponadto asystent rodziny prowadzi karty pracy, dokumentujące każde spotkanie z rodziną i opis działań

prowadzonych z rodziną.

W roku 2020 w gminie Chorzele wsparciem asystenta rodziny zostało objętych 13 rodzin, zagrożonych oddaniem dzieci do pieczy zastępczej lub mających dzieci w pieczy zastępczej – przeważnie posiadających już ograniczoną władzę rodzicielską poprzez nadzór kuratora sądowego.

Dane dotyczące rodzin :	2019	2020
Liczba rodzin	15	13
Liczba rodzin z którymi asystent współpracuje powyżej roku	11	12
Ilość spotkań z rodzinami (w środowisku rodzinnym)	30godz.średnio miesięcznie	41.godz.średnio miesięcznie
Rodziny pełne	10	7
Rodziny niepełne	5	6
Liczba rodzin z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej	4	2
Ilość osób dorosłych wykazujących dysfunkcje rozwojowe, zaburzenia zachowania lub niepełnosprawność	1	1
Ilość dzieci z dysfunkcjami rozwojowymi lub niepełnosprawnością	0	0
Ilość osób z problemem alkoholowym	11	11
Liczba rodzin, w których została wszczęta procedura NK	3	1
Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora	14	12
Liczba rodzin, która odmówiła współpracy z asystentem	0	1
Ilość rodzin, w których zakończono współpracę	1	2

W rodzinach objętych pomocą asystenta rodziny dominują problemy opiekuńczo-wychowawcze, brak konsekwencji w wychowywaniu dzieci, brak umiejętności dbałości o dom, utrzymania porządku, dbałości o higienę osobistą własną i dzieci, nieadekwatne do pogody ubieranie dzieci, zaniechanie zaspokojenia podstawowych potrzeb dzieci (psychicznych, duchowych a nawet fizycznych), wyuczona bezradność rodziców, problemy finansowe rodzin, nieumiejętne gospodarowanie posiadanymi środkami finansowymi, brak pracy zawodowej rodziców, nadużywanie alkoholu przez nich.

Podczas pracy z rodziną podejmowano następujące działania praktyczne zgodnie z indywidualnym planem pracy:

- rozmowy z klientami dotyczące właściwych zachowań wobec dzieci, (bycie konsekwentnym w stosunku do dzieci, właściwe zwracanie się do członków rodziny, nie składanie dzieciom obietnic bez pokrycia; właściwe, stosowne do pogody ubieranie dzieci),

- modelowanie poprzez inne przykłady poprawnego kontaktu z dziećmi (wdrażanie dzieci do pomocy na miarę ich możliwości, przytulanie dzieci, rozmowy z nimi spokojnym tonem, nie podnoszenie bez potrzeby głosu na dzieci),
- pozytywne nastawianie klientów do odpowiedniej dbałości o dom i utrzymanie porządku w nim, ukazywanie korzyści i strat (w posprzątanym domu mieszka się przyjemniej, łatwiej jest coś znaleźć, dzieci są bezpieczne, uczą się od rodziców właściwych zachowań i dbałości o dom),
- podpowiadanie możliwości oszczędności w gospodarowaniu skromnym budżetem domowym (ograniczanie zakupu słodyczy dla dzieci, właściwe wykorzystywanie posiadanych i zakupowanych produktów, wykorzystywanie posiadanych ogródków i działek przydomowych do uprawy warzyw),
- ukazywanie korzyści i strat z odpowiedniej dbałości o higienę osobistą rodziców i dzieci (zachowanie higieny sprzyja zdrowiu całej rodziny, będąc czystym i czysto ubranym łatwiej nawiązujemy kontakty międzyludzkie, przyjemniej się przebywa z takimi osobami, nie jesteśmy źle postrzegani przez społeczeństwo).

W efekcie tych działań członkowie rodzin w większym stopniu starają się zachowywać właściwie, znajdują czas dla dzieci, na wspólną naukę z nimi, starają się odpowiednio zwracać do nich, dzieci są częściej myte, przebierane w czystą odzież, uczone są mycia rąk. W domach rodzice starają się częściej utrzymywać czystość i porządek, chociaż nie zawsze im się to udaje. Rola asystenta sprowadza się do koordynowania działań, ustalenia harmonogramu i kolejności działań, motywowania do ich realizacji, zachęcania do kolejnych prób.

Długofalowe działania asystenta w pracy z wytypowanymi rodzinami obejmują :

- doprowadzenie metodą „małych kroków” do istotnych zmian w postępowaniu członków rodziny i ich sytuacji życiowej: podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, samodzielność w realizowaniu spraw na rzecz domu i rodziny, niwelowanie destrukcyjnych zachowań członków rodziny, podniesienie jakości życia ,
- pomoc w nabyciu umiejętności koniecznych do utrzymywania prawidłowego porządku w domu i higieny członków rodziny,
- walka z wyuczoną bezradnością – pomoc w załatwianiu różnych spraw urzędowych, w instytucjach, kontaktach z pracownikami służb społecznych, oświaty, ochrony zdrowia itp.- realizacja spraw zaległych, nawiązanie kontaktów, wykształcenie samodzielności i skuteczności w wykonywaniu tego typu zadań,
- wsparcie rodzin dysfunkcyjnych poprzez wskazywanie instytucji i organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny,
- udzielanie dziecku i rodzinie będącej w sytuacji kryzysowej niezbędnej pomocy socjalnej, psychologiczno-pedagogicznej, opiekuńczej, terapeutycznej – kierowanie do odpowiednich instytucji pomocowych,
- wspieranie rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez: - pracę socjalną: udzielanie pomocy rodzicom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, wykrywanie i usuwanie przyczyn trudności, prowadzenie działalności profilaktycznej i doradczej, współpraca z pedagogami szkolnymi. Stworzenie możliwości rozwoju poradnictwa rodzinnego w zakresie pojawiających się problemów społecznych stanowiących przyczynę zagrożeń współczesnej rodziny oraz zwiększenie umiejętności wychowawczych rodziców poprzez szeroko rozumianą pracę socjalną. Rezultatem pracy asystenta rodziny jest poprawa funkcjonowania rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz prowadzeniu gospodarstwa domowego. Rodzice uczą się nawiązywania relacji z dziećmi, a także między sobą, pozyskują wiedzę na temat metod wychowania – co pozytywnie wpływa na kształtowanie odpowiednich postaw. Członkowie rodzin nabywają umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, są bardziej świadomi własnych emocji i lepiej radzą sobie ze stresem. Wsparcie rodzin często stanowi pracę u podstaw. W wielu rodzinach należałoby nadrobić wieloletnie, a nawet wielopokoleniowe zaniedbania. Dorośli, którzy nie doświadczyli prawdziwego dzieciństwa, podobny

los proponują swoim dzieciom. Najczęściej wynika to z niskiej świadomości ról małżeńskich i rodzicielskich. Każda rodzina mająca problemy, poddana jest wnikliwej diagnozie, na podstawie której konstruowany jest indywidualny plan pomocy. W zależności od diagnozowanych problemów i potrzeb w środowisku rodzina otrzymuje wsparcie.

Efekty podejmowanych przez asystenta działań :

- przeprowadzenie rzetelnej diagnozy rodzin objętych pomocą,
- zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia finansowego oraz pracy socjalnej,
- poprawa funkcjonowania rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz prowadzenia gospodarstwa domowego (edukacja rodzin w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego, rozwijanie kompetencji wychowawczych, budowanie prawidłowych więzi i relacji rodzinnych).
- edukacja rodzin w zakresie dbania o zdrowie (zasady higieny, kalendarz szczepień dzieci, prawidłowe odżywianie, podjęcie leczenia odwykowego, pozyskanie stopnia niepełnosprawności),
- wspieranie aktywności społecznej rodzin tj. zachęcanie i motywowanie do czynnego udziału w życiu społeczności lokalnej (udział w festynach i imprezach kulturalnych organizowanych przez OUK czy szkoły, informowanie o ofercie wypoczynku dzieci podczas ferii zimowych czy wakacji np. półkolonie organizowane przez UMiG w Chorzelach i MGKRPA w Chorzelach, udział w uroczystościach i wydarzeniach szkolnych)
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej (informowanie o sposobach poszukiwania pracy; nauka pisania CV, listu motywacyjnego i życiorysu; motywowanie do utrzymania pracy poprzez rozmowy wspierające).

Podsumowując można jednoznacznie stwierdzić, że korzystniej jest zatrudniać asystenta rodziny, którego zadaniem jest wspieranie naturalnego środowiska rodzinnego, niż ponosić ustawowe wydatki związane z umieszczaniem dzieci w pieczy zastępczej. Zaoszczędzone środki finansowe można przeznaczyć na poprawę efektywności pracy asystenta rodziny.

Niezbędnym działaniem profilaktycznym jest przede wszystkim zapewnienie rodzinom możliwości korzystania z pomocy asystenta rodziny. Jeśli gmina nie będzie podejmować działań profilaktycznych, kryzys w rodzinach będzie się powiększał, a w sytuacji, gdy dzieci trafią do systemu pieczy zastępczej, gmina i tak będzie ponosić koszty ich utrzymania, które co roku będą wzrastać o określone w ustawie wartości procentowe. Należy również w tym miejscu podkreślić, że asystent rodziny nie pracuje samotnie w systemie pomocy społecznej a w zespole multiprofesjonalnym, złożonym z przedstawicieli innych służb.

Zadania wynikające z ustawy realizowali także pracownicy socjalni Ośrodka we współpracy z asystentem rodziny. Tylko połączenie pracy pracownika socjalnego, asystenta rodziny i ewentualnie kuratora sądowego daje pełen obraz sytuacji rodziny i stwarza możliwość trafnego zdefiniowania form wsparcia, działań krótkofalowych i długofalowych na rzecz rodziny.

W 2020r. Gmina Chorzele wzorem lat ubiegłych brała udział w konkursie „Program Asystent rodziny Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej na rok 2020” ogłoszonym przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Gmina otrzymała dotację w kwocie 1700,00 zł na wypłatę jednorazowego dodatku dla asystenta rodziny za aktywną pracę w czasie pandemii. Wkład własny Gminy wyniósł 425,00 zł.

Szlachetna paczka

W roku 2020 Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach wzorem lat ubiegłych przyłączył się do akcji „Szlachetna Paczka” skierowanej do osób w szczególnie trudnej sytuacji materialnej z niezależnych od siebie przyczyn. Wolontariusze spotkali się z rodzinami wytypowanymi przez OPS, aby poznać ich historie i włączyć je do tej szlachetnej akcji. Obdarowane rodziny twierdziły, że

„spełniły się ich marzenia”. Ogromna radość i łzy szczęścia widziane na twarzach tych osób, bez wątpienia oznaczały, że cel został osiągnięty. Była to „mądra pomoc, która z pewnością da szansę na zmianę”.

Program „Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej”.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach od 2004r. prowadzi dystrybucję żywności w ramach programu PEAD a aktualnie programu POPŻ 2014-2020.

Celem Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 jest dotarcie z pomocą żywnościową do grup osób najbardziej potrzebujących w całej Polsce. Od września **2018 roku rozpoczęła się** realizacja Podprogramu 2018, w ramach którego osoby najbardziej potrzebujące w całej Polsce mogły skorzystać ze wsparcia w postaci żywności, jak również możliwości uczestniczenia w różnych działaniach wspierających, edukacyjnych i włączających. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Od września 2018 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chorzelach, osoby, które otrzymały skierowanie i kwalifikowały się wg Wytycznych MRPiPS, mogły skorzystać ze wsparcia w postaci żywności, która była cyklicznie dystrybuowana w formie paczek żywnościowych. Do końca maja 2018 roku, każda z osób otrzymujących paczki żywnościowe otrzymała w nich produkty następującego typu: makaron jajeczny, ryż biały, herbatniki, fasolę białą, filet z makreli w oleju, mleko UHT, groszek z marchewką, koncentrat pomidorowy, powidła śliwkowe, szynkę drobiową, gulasz wieprzowy z warzywami, cukier biały, olej rzepakowy, szynkę wieprzową, pasztet wieprzowy, ser podpuszczkowy dojrzewający itp.

Prócz wsparcia żywnościowego, Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach realizował i realizować będzie działania wspierające, edukacyjne oraz działania zgodne z ustawą o pomocy społecznej. Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 roku przekazywał paczki żywnościowe w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa. **W sumie w 2020r. przekazano 38 ton 584 kg żywności POPŻ dla 802 osób z 243 rodzin.**

Krajowy System Powszechnej Samorządowej Teleopieki Domowej

Na organach samorządu gminnego spoczywa odpowiedzialność wsparcia osób, które z uwagi na wiek, chorobę niepełnosprawność lub inne obiektywne trudności mają ograniczoną zdolność do samodzielnej egzystencji i prawidłowego funkcjonowania w środowisku. W związku z powyższym Uchwałą Rady Miejskiej w Chorzelach Nr 56/VIII/2019 z dnia 30 kwietnia 2019r. został przyjęty program osłony " Systemu powszechnej samorządowej teleopieki domowej dla mieszkańców gminy Chorzele".

Program jest odpowiedzią na zgłaszane oczekiwania osób korzystających z usług opiekuńczych zapewnianych przez Ośrodek i jest kierowany przede wszystkim do osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych. Teleopieka stanowi efektywne uzupełnienie opieki fizycznej i jest formą wsparcia rekomendowaną przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Program ten ma na celu zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców naszej gminy. Osoby objęte opieką zakupują telefony i niewielkie nadajniki, które mogą np. nosić na ręce i na szyi. Jeśli źle się poczują, przewrócą się, albo po prostu będą chciały wezwać pomoc mogą nacisnąć guzik, a urządzenie wyśle sygnał alarmowy do całodobowo funkcjonującego Centrum Operacyjno-Alarmowego /COA/, które powiadomi osoby spokrewnione lub sąsiadów albo bezpośrednio zostanie wezwane pogotowie ratunkowe. Gmina będzie ponosić koszty opłaty dostępowej do podsystemu przywoławczo-alarmowego dla wszystkich zainteresowanych mieszkańców. Warunkiem uczestnictwa w projekcie jest zakupienie telefonu wraz z nadajnikiem wyposażonym w przycisk bezpieczeństwa, który przyciskamy w momencie zasłabnięcia czy innego zagrożenia życia i tym samym uruchamiamy procedurę alarmową - powiadomienie odpowiednich służb - pogotowia ratunkowego.

W ramach pilotażu Programu Ośrodek zakupił 20 używanych zestawów urządzeń abonenckich (telefon komórkowy i opaska na rękę - koszt 50 zł) i przekazał 20 osobom niesamodzielnym, starszym i niepełnosprawnym poprzez przyznanie pomocy celowej w formie rzeczowej na zakup urządzenia abonenckiego.

Koszt miesięcznej opłaty dostępowej do podsystemu przywoławczo alarmowego KSPSTD ponosi Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach. W roku 2020 na ten cel wydatkowano 4 728,00 zł (394,00zł brutto miesięcznie).

Dodatek mieszkaniowy

Osoby, które ze względu na niski poziom dochodów, nie są w stanie opłacać czynszu (bądź innych kosztów utrzymania mieszkania) mogą podjąć starania o uzyskanie specjalnej pomocy finansowej w formie dodatku mieszkaniowego.

O dodatek mieszkaniowy mogą się ubiegać osoby, które:

- są najemcami oraz podnajemcami mieszkań,
- mieszkają w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- zajmują lokale mieszkalne w budynkach stanowiących ich własność,
- są właścicielami lokali mieszkalnych,
- mają tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszą wydatki związane z jego zajmowaniem,
- zajmują lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, a oczekują na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Kryteriami przyznawania dodatku mieszkaniowego są dochód wspólnie zamieszkujących osób oraz powierzchnia mieszkania.

Za dochód uważa się wszelkie przychody po odliczeniu kosztów ich uzyskania oraz po odliczeniu składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz na ubezpieczenia chorobowe, określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, chyba że zostały już zaliczone do kosztów uzyskania przychodu.

Do dochodu nie wlicza się:

- świadczeń pomocy materialnej dla uczniów
- dodatków dla sierot zupełnych
- jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka
- dodatku z tytułu urodzenia dziecka
- pomocy w zakresie dożywiania
- zasiłków pielęgnacyjnych
- zasiłków okresowych z pomocy społecznej
- jednorazowych świadczeń pieniężnych i świadczeń w naturze z pomocy społecznej
- dodatku mieszkaniowego
- dodatku energetycznego
- zapomogi pieniężnej, o której mowa w przepisach o zapomodze pieniężnej dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenie przedemerytalne albo zasiłek przedemerytalny w 2007 r., świadczenia pieniężnego i pomocy pieniężnej, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych
- świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci

- dodatku wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- dopłaty do czynszu, o której mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania
- świadczenia pieniężnego przyznanego na podstawie art. 9 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o grobach weteranów walk o wolność i niepodległość Polski
- świadczenia uzupełniającego przyznanego na podstawie ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji

O dodatek mieszkaniowy można się ubiegać, jeśli średni miesięczny dochód na osobę w gospodarstwie domowym w ostatnich trzech miesiącach (liczonych przed złożeniem wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego) nie przekracza:

- 175 proc. najniższej emerytury dla gospodarstw jednoosobowych, czyli osób mieszkających samotnie,
- 125 proc. najniższej emerytury - dla gospodarstw wieloosobowych.

Wysokość najniższej emerytury zmienia się, gdyż podlega ona waloryzacji. Od 1 marca 2020 roku najniższa emerytura wynosi 1 200 zł. Zatem osoba mieszkająca samotnie ubiegająca się o dodatek mieszkaniowy powinna obecnie mieć średni dochód poniżej 2100 zł, a rodzina powinna mieć dochód poniżej 1 500 zł na osobę.

Dochód z prowadzenia gospodarstwa rolnego ustala się na podstawie powierzchni gruntów w hektarach przeliczeniowych i przeciętnego dochodu z 1 ha przeliczeniowego.

Jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego jest nieco wyższy, nie zamyka to możliwości otrzymania dodatku mieszkaniowego – jeśli kwota nadwyżki nie przekracza wysokości dodatku, należy dodatek mieszkaniowy obniżyć o tę kwotę.

Powierzchnia użytkowa mieszkania osoby, która ubiega się o dodatek mieszkaniowy, nie powinna przekroczyć określonego metrażu, który został zdefiniowany w ustawie jako „powierzchnia normatywna”. Przepisy dopuszczają możliwość przekroczenia powierzchni normatywnej, ale nie więcej niż o 30 % (ile wynosi w takim przypadku maksymalna powierzchnia uprawniająca do dodatku mieszkaniowego podajemy poniżej) , albo o 50% pod warunkiem, że powierzchnia pokoi i kuchni w powierzchni całego lokalu nie przekracza 60% (gdy lokal ma bardzo duże przedpokoje, czy łazienkę).

Powierzchnia normatywna w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego wynosi:

- dla 1 osoby – 35 m kw. ale maksymalna powierzchnia uprawniająca do dodatku to 45,50 m kw.
- dla 2 osób – 40 m kw. maksymalna powierzchnia to 52 m kw.
- dla 3 osób – 45 m kw. maksymalna powierzchnia to 58,50 m kw.
- dla 4 osób – 55 m kw. maksymalna powierzchnia to 71,50 m kw.
- dla 5 osób – 65 m kw. maksymalna powierzchnia to 84,50 m kw.
- dla 6 osób – 70 m kw. maksymalna powierzchnia to 91 m kw.

jeśli w lokalu mieszka więcej niż 6 osób – dla każdej następnej osoby zwiększa się powierzchnię normatywną o 5 m kw.

Normatywną powierzchnię lokalu mieszkalnego zwiększa się o 15 m kw., jeżeli w lokalu mieszka osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku lub osoba, której niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

W ciągu miesiąca od złożenia wniosku jest wydawana decyzja. Pracownicy ośrodka pomocy społecznej mogą przed wydaniem decyzji przeprowadzić wywiad środowiskowy. Od decyzji negatywnej można złożyć odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego (za

pośrednictwem organu, który wydał decyzję) zgodnie z pouczeniem zawartym na decyzji. Następnie jest możliwe odwołanie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Wnioskodawca powinien przechowywać przez okres 3 lat dokumenty potwierdzające wysokość dochodów wykazanych we wniosku, w celu ich udostępnienia na żądanie organu przyznającego dodatek mieszkaniowy.

Jeżeli lokal mieszkalny nie jest wyposażony w instalację doprowadzającą energię ciepłą do celów ogrzewania, w instalację ciepłej wody lub gazu przewodowego z zewnętrznego źródła znajdującego się poza lokalem mieszkalnym, osobie uprawnionej do dodatku mieszkaniowego przyznaje się ryczałt na zakup opału stanowiący część dodatku mieszkaniowego.

Wypłata dodatków mieszkaniowych jest obowiązkowym zadaniem gminy, realizowanym przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Dodatek mieszkaniowy ma na celu zmniejszenie wysokich kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, ponoszonych przez osoby o najniższych dochodach. Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na okresy 6- miesięczne.

W 2020 roku przyjęto i rozpatrzono 10 wniosków o dodatek mieszkaniowy. Liczba wydanych decyzji: □ przyznających – 10. Na ten cel wydatkowano kwotę 7 467,56 zł.

Świadczenia rodzinne.

Aktualny system świadczeń rodzinnych został wprowadzony 1 maja 2004 r. Podstawę prawną systemu stanowi ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych .

Zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy i świadczenie pielęgnacyjne,
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka,
- 4) świadczenia wypłacane przez gminy ,
- 5) świadczenie rodzicielskie .

Obok posiadania dziecka na utrzymaniu, głównym kryterium uprawniającym do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami jest przeciętny miesięczny dochód, w przeliczeniu na osobę w rodzinie, z roku kalendarzowego poprzedzającego okres zasiłkowy. Kryterium dochodowe dotyczy dochodu netto, tj. po odliczeniu podatku dochodowego i składek na ubezpieczenie społeczne oraz na ubezpieczenie zdrowotne i wynosi od 1 listopada 2016 r. 674 zł na osobę lub 764 zł, gdy w rodzinie jest dziecko niepełnosprawne. Kolejnym świadczeniem uzależnionym od dochodu jest jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Kryterium dochodowe przy ubieganiu się o to świadczenie zostało wprowadzone od stycznia 2013 r. i wynosi 1922 zł. Niezależnie od wysokości dochodu rodziny przyznawane są: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny oraz świadczenie rodzicielskie. Zasiłek rodzinny oraz specjalny zasiłek opiekuńczy przyznawane są na okres zasiłkowy, tj. od 1 listopada jednego roku do 31 października następnego roku kalendarzowego. Przy ustalaniu uprawnień do w/w świadczeń brane są pod uwagę dochody osiągnięte w roku poprzedzającym okres zasiłkowy. W przypadkach określonych w ustawie dochód ten pomniejsza się o dochód utracony lub powiększa o dochód uzyskany po roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy. Świadczenie rodzicielskie przysługuje bez względu na dochód, głównie niezatrudnionym matkom od momentu urodzenia się dziecka na okres co najmniej 52 tygodni. System świadczeń rodzinnych oparty jest o zasadę pomocniczości, uwzględniającą regułę, że osobami w pierwszej kolejności zobowiązanymi do łżenia na utrzymanie dzieci są ich rodzice. W przypadku, gdy ich środki i uprawnienia są niewystarczające do wychowania i utrzymania dzieci, przysługuje pomoc państwa w postaci świadczeń rodzinnych. W sytuacji osób samotnie wychowujących dzieci oznacza to konieczność zasądzenia alimentów na rzecz dziecka od drugiego z rodziców. Aby skorzystać z dodatków do zasiłku należy przede wszystkim mieć prawo do zasiłku rodzinnego. Ponadto, do każdego z dodatków wymagane jest spełnienie dodatkowych warunków związanych z tytułem

(powodem) przyznania dodatku. Jednocześnie można pobierać kilka rodzajów dodatków. Innymi świadczeniami przyznawanymi na mocy w/w ustawy są świadczenia opiekuńcze tj.: - zasiłek pielęgnacyjny do 31 października 2019r wynosił 184,42 zł. o od 1 listopada 2019r - 215,84 zł, przysługuje na dziecko do 16 roku życia, które ma orzeczoną niepełnosprawność; osobie powyżej 16 lat, jeśli ma orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia; oraz osobie, która ukończyła 75 lat i nie pobiera dodatku pielęgnacyjnego w ZUS i KRUS. Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego przysługuje bez względu na dochód i jest przyznawane do końca ważności orzeczenia; - świadczenie pielęgnacyjne wynosiło do 1 grudnia 2019r - 1583 zł a od 1 stycznia 2020r wynosiło 1830 zł, a od 1 stycznia 2021r. będzie wynosiło - 1971,00 zł; przysługuje: matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności - jeżeli rezygnuje z zatrudnienia lub nie podejmuje zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału, na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Świadczenie przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała: nie później niż do 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do 25 roku życia;

- specjalny zasiłek opiekuńczy wynosi 620 zł, przysługuje osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują lub nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału, na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Jest to świadczenie uzależnione od dochodu, który nie może wynosić więcej jak 664 zł na osobę w rodzinie – kwota obowiązująca do 31 października 2015 r. i 764 zł na osobę w rodzinie od 1 listopada 2015 r.

Rodzaj świadczenia	Wydatki na świadczenia w 2020 roku	Liczba przyznanych świadczeń w 2020 roku	Wydatki na świadczenia w 2019 roku	Liczba przyznanych świadczeń w 2019 roku
Zasiłki rodzinne	1 573 800,00 zł	13579	1 698 302,00 zł	14774
Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu: urodzenia dziecka	836 141,00 zł	8078	838 834,00 zł	8283
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	83 347,00 zł	229	63 927,00 zł	164
Samotnego wychowywania dziecka	72 404,00 zł	385	78 344,00 zł	396
Kształcenia i	63 070,00 zł	618	71 960,00 zł	687

rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego				
Rozpoczęcia roku szkolnego	82 917,00 zł	1182	83 503,00 zł	1447
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	219 771,00 zł	26887	194 545,00 zł	2301
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	274 191,00 zł	2929	300 133,00 zł	3207
dodatek z tyt. urodzenia dziecka	40 441,00 zł	48	46 392,00 zł	81
Zasiłki rodzinne z dodatkami	2 409 941,00 zł	29735	2 537 136,00 zł	23057
Zasiłki pielęgnacyjne	568 855,00 zł	2637	524 727,00 zł	2771
Świadczenia pielęgnacyjne	1 505 715,00 zł	829	1 074 999,00 zł	680
Specjalny zasiłek opiekuńczy	161 406,00 zł	262	199 000,00 zł	326
Świadczenia opiekuńcze	2 235 976,00 zł	3728	1 798 726,00 zł	3777
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	76 000,00 zł	76	96 000,00 zł	96
Świadczenie rodzicielskie	310 595,00 zł	337	365 173,00 zł	400

zasiłek dla opiekuna

wynosił 620 zł., przysługujący osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Rodzaj świadczenia	Wydatki na świadczenia w 2019 roku	Liczba przyznanych świadczeń w 2019 roku	Wydatki na świadczenia w 2020 roku	Liczba przyznanych świadczeń w 2020 roku
Zasiłek dla opiekuna	156 695,00 zł	255	124 060,00 zł	201

Kwota odzyskanych świadczeń nienależnie pobranych w 2020r - 13 092,00 zł

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" od dnia 1 stycznia 2017r. wprowadziła nowe jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł, przysługujące rodzicom dziecka lub opiekunom faktycznym dziecka, jeżeli w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, zdiagnozowano u dziecka ciężkie i nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą

życiu. Świadczenie powyższe przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu albo faktycznemu dziecka bez względu na dochód, po wypełnieniu stosownego wniosku oraz podpisaniu zawartych w nim oświadczeń i dołączeniu i dołączeniu wymaganych dokumentów tj. zaświadczenia, że matka dziecka pozostawała pod opieką medyczną najpóźniej od 10 tygodnia ciąży do porodu (zaświadczenie takie wydaje lekarz lub położna); zaświadczenie lekarskie, które potwierdza u dziecka ciężkie i nieodwarcalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zaświadczenie takie może być wystawione wyłącznie przez lekarza, z którym NFZ zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, albo lekarza który jest zatrudniony lub wykonuje zawód w przychodni, z którą NFZ zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonantologii. Przepisy nie określają szczegółowo wzoru takiego zaświadczenia.

Wniosek taki należy złożyć w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Świadczenie "Za życiem"

Wydatki świadczenia w 2019 roku	na	Liczba przyznanych świadczeń w 2019 roku	Wydatki świadczenia w 2020 roku	na	Liczba przyznanych świadczeń w 2020 roku
8 000,00 zł		2	8 000,00 zł		2

Jednorazowe świadczenie, podobnie jak świadczenia rodzinne oraz świadczenie wychowawcze, podlega unijnej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Oznacza to, że w przypadku gdy osoba uprawniona do jednorazowego świadczenia lub członek rodziny tej osoby przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (tj. w kraju UE, EOG lub Szwajcarii i nie jest to pobyt turystyczny, leczniczy ani związany z podjęciem nauki), wniosek wraz z dokumentami zostanie przekazany marszałkowi województwa w celu ustalenia, czy w danej sprawie zachodzi koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego.

Jednorazowe świadczenie nie przysługuje jeśli dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie (oznacza to Dom Pomocy Społecznej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, areszt śledczy, zakład karny, szkołę wojskową lub inną szkołę, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatnie pełne utrzymanie) albo w pieczy zastępczej. Jednorazowe świadczenie nie przysługuje również w przypadku urodzenia martwego dziecka.

rodzina 500+ - Świadczenie wychowawcze

Od 1 sierpnia 2017 roku zwiększył się zakres zadań realizowanych przez Ośrodek. Aktualnie w OPS realizowany jest Program Rodzina 500+, który gwarantuje regularne wsparcie dla rodziców/opiekunów prawnych wychowujących dzieci. Od 1 lipca 2019r. wsparcie na każde dziecko jest przyznawane bez względu na wysokość dochodów rodziny. Otrzymują je rodzic i opiekunowie samotnie wychowujący dzieci, niezależnie od kwoty świadczeń alimentacyjnych.

Wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego (500+) przyjmowane są przez cały rok począwszy od 01.04.2016 roku. Wnioski klienci składać mogą osobiście w OPS, jak również poprzez jeden z serwisów – Platforma Usług Elektronicznych Zakład Ubezpieczeń Społecznych, portal Empati@, ePUAP lub za pośrednictwem bankowości internetowej czy Poczty Polskiej.

Świadczenie wychowawcze - wydatki i liczba świadczeń w 2019 r.

Rodzaj świadczenia	Wydatki na świadczenia	Liczba przyznanych świadczeń
Świadczenie wychowawcze	10 482 030,00 zł	21043

Świadczenie wychowawcze - wydatki i liczba świadczeń w 2020 r.

Rodzaj świadczenia	Wydatki na świadczenia	Liczba przyznanych świadczeń
Świadczenie wychowawcze	11 816 794,12 zł	23733

Wbrew powszechnej opinii praca w w/w dziale nie ogranicza się tylko do przyjmowania wniosków i wydawania decyzji na początku okresu zasiłkowego. Wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego podlegają weryfikacji. Następnie prowadzone jest dokładne postępowanie (często bardzo skomplikowane z uwagi na nieprecyzyjność przepisów), zbieranie materiału dowodowego, które kończy wydanie informacji o przyznanym świadczeniu. Prowadzone są również liczne postępowania wyjaśniające po otrzymaniu informacji od pracowników innych działów o zmianie sytuacji zawodowej lub rodzinnej u klienta, a także po zgłoszeniu zmian przez wnioskodawcę – często kończące się wydaniem decyzji zmieniającej i prowadzeniem postępowania dot. żądania zwrotu i decyzji żądającej zwrotu nienależnie pobranego świadczenia.

Z dniem 1 lipca 2019r. zlikwidowany został obowiązek rostrzygania o przyznaniu świadczenia wychowawczego w drodze decyzji administracyjnej, na wzór dobrze przyjętego rozwiązania w programie "Dobry start". Wnioskodawcy otrzymają informację o przyznaniu świadczenia wychowawczego na adres poczty elektronicznej lub w przypadku braku poczty elektronicznej informację mogą odebrać osobiście. Nieodebranie informacji o przyznaniu świadczenia wychowawczego nie wstrzymuje wypłaty tego świadczenia.

Ponadto od 1 lipca 2018 r. zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje ww. program, który jest inwestycją w edukację polskich dzieci. To 300 zł jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny. Rodzice otrzymują świadczenie bez względu na dochód.

Ilość świadczeń przyznanych w 2020 r.	1338
Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń	401 400,00 zł

Wnioski o świadczenie Dobry start, podobnie jak wnioski o świadczenie wychowawcze, można składać online od 1 lipca przez stronę empatia.mrpips.gov.pl lub przez bankowość elektroniczną oraz od 1 sierpnia drogą tradycyjną (osobiście w siedzibie ośrodka lub za pomocą poczty polskiej). Wnioski należy złożyć do 30 listopada.

Fundusz alimentacyjny- osoby uprawnione do alimentów

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują:

1)obywatelom polskim

2) cudzoziemcom:

a) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,

b) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej oraz zezwolenia na pobyt czasowy

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu ww. ustawy oznacza egzekucję, w wyniku, której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych. Pomoc państwa w postaci świadczeń z funduszu alimentacyjnego ma na celu wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów od osoby zobowiązanej do alimentacji wobec dziecka; co nie ogranicza się wyłącznie do wypłaty świadczeń, ale łączy się z działaniami zmierzającymi do zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji. Wyżej wymienione świadczenia przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub w szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo, jeżeli egzekucja alimentów w okresie dwóch miesięcy poprzedzających złożenie wniosku była bezskuteczna, a dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekroczył kwoty 900 zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

ROK	2019	2020
LICZBA ŚWIADCZEŃ	875	790
KWOTA ŚWIADCZEŃ	333 121,00 zł	305 549,00 zł

Kwota odzyskanych świadczeń nienależnie pobranych w 2020r - 850,00 zł.

Działania wobec dłużników alimentacyjnych

Działania wobec dłużników alimentacyjnych przewidziane w ustawie z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów podejmuje organ właściwy dłużnika tj. wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego.

Wszelkie działania wobec dłużników w związku z bezskuteczną egzekucją alimentów, podejmowane są na wniosek organu właściwego wierzyciela, jeśli:

- 1) osobie uprawnionej zostało przyznane prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego;
- 2) osoba uprawniona do świadczenia alimentacyjnego od rodzica lub jej przedstawiciel ustawowy złoży do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego.

W 2020 r. Dział Świadczeń Rodzinnych podjął następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

- 1) Przeprowadzono 9 wywiadów alimentacyjnych oraz odebrano 9 oświadczeń majątkowych, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej.
- 2) Przekazano 9 informacji komornikowi sądowemu, które miały wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji.
- 3) W przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, został zobowiązany do zarejestrowania się, jako bezrobotny (1 osoba).
- 4) Wysłano 1 informację do Powiatowego Urzędu Pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika.
- 5) W przypadkach uniemożliwienia przez dłużnika alimentacyjnego przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, odmowy złożenia oświadczenia majątkowego, odmowy zarejestrowania się, jako bezrobotny lub jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się, jako bezrobotny oraz odmowy przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych,

prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych (w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy) bez podania uzasadnionej przyczyny, tut. Organ wszczął 6 postępowań dotyczących uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych i wydał 6 decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

6) Złożono 6 wniosków o ściganie dłużnika za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, do Prokuratury Rejonowej w Przasnyszu oraz 10 zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa określonego w art.209 par.3 K.K., oraz skierowano do starosty 6 wniosków o zatrzymanie prawojazdy dłużnikowi alimentacyjnemu.

7) Przekazano 50 zawiadomień dłużnikom alimentacyjnym z informacją o: - przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego; - o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa oraz 60 pism do gminy właściwej dłużnika i wierzyciela. 8) Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami. Następowoło to w drodze wydania decyzji administracyjnej. Od 18 września 2015 r. ten zapis w ustawie uległ zmianie. Z uwagi na powyższe zlikwidowano tryb administracyjnej egzekucji należności dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa powstałych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego i wprowadzono egzekucję sądową, jako sposób dochodzenia tych należności – oznacza to, iż wobec wszystkich dłużników alimentacyjnych mających zobowiązania wobec tut. OPS należało wystąpić z wnioskiem do komornika sądowego o przyłączenie bądź wszczęcie egzekucji na rzecz OPS.

9) W związku z art. 7 ust. 1 pkt. 22 i ust. 2a ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych, została nawiązana współpraca z Krajowym Rejestrem Długów, Biurem Informacji Gospodarczej Info Monitor, Krajowym Biurem Informacji Gospodarczej oraz Rejestrem Dłużników ERIF BIG S.A. i przekazano do w/w biur informacje gospodarcze o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości w ich regulowaniu za okres dłuższy niż 6 miesięcy. Postępowanie w sprawie funduszu alimentacyjnego nie sprowadza się do przyjęcia wniosku i wydania decyzji wierzycielowi, ale polega również na przeprowadzeniu postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, co stanowi skomplikowaną procedurę (m.in. prowadzenie korespondencji z innymi instytucjami, organami właściwymi dłużnika, organami właściwymi wierzyciela, komornikami, zgłaszanie dłużników do krajowego rejestru długów, przekazanie dłużnikowi informacji o przyznanych świadczeniach osobie uprawnionej, wezwanie dłużnika na wywiad, pismo do PUP o aktywizację dłużnika, prowadzenie postępowania uznającego dłużnika za uchylającego się od obowiązku alimentacyjnego, wydanie decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od obowiązku alimentacyjnego, przekazywanie komornikowi wszelkich informacji o dłużniku, wnioski o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 kk., wnioski o zatrzymanie prawa jazdy do Starostwa, występowanie do sądu o ustanowienie kuratora dla dłużników przebywających poza granicami kraju, wygaszanie długu w przypadku zgonu dłużnika, rozliczanie wpłat dłużników).

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci.

W ramach działań wspierających rodzinę Ośrodek realizuje również zadania wynikające z ustawy o Karcie Dużej Rodziny. W roku 2020 wydano 184 karty Dużej Rodziny, uprawniające do różnych zniżek. Ogólnie od momentu wejścia w życie przepisów w/w ustawy wydano 1804 Karty Dużej Rodziny.

Współpraca

Oprócz wymienionych zadań Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach współpracuje z ościennymi ośrodkami pomocy społecznej, ze szkołami na terenie Gminy, pedagogiem szkolnym, pielęgniarką środowiskową, z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, policją, sądem, sołtysami, radnymi, lekarzem rodzinnym, ZUS, KRUS, Miejsko Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Polskim Komitetem Pomocy Społecznej, kuratorami sądowymi, Kościołem Katolickim, Bankiem Żywności, Powiatowym Urzędem Pracy i innymi instytucjami w zakresie rozwiązywania trudnych problemów podopiecznych z terenu Gminy.

Współpraca polega m.in. na wymianie opinii, informacji, doświadczeń między poszczególnymi pracownikami celem wypracowania wspólnych działań na rzecz osób wymagających danego wsparcia. Pracownicy socjalni systematycznie monitorują środowiska dotknięte problemem uzależnienia oraz doświadczające przemocy, udzielają im wsparcia finansowego, porad, pomagają w sporządzaniu pism procesowych. Osoby wymagające specjalistycznego wsparcia są kierowane do innych instytucji i organizacji pomocowych.

Realizacja Programów

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020 został uchwalony Uchwałą Nr 212/XXXI/17 Rady Miejskiej w Chorzelach z dnia 31 stycznia 2017 r.

W/w Program opracowano w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chorzelach i jest on zgodny z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

Obraz zjawiska agresji i przemocy uzyskano dzięki badaniom ankietowym przeprowadzonym wśród przedstawicieli placówek oświatowych i środowiska lokalnego oraz z informacji od instytucji i organów działających w gminie bądź obejmujących swoim zasięgiem działania jej mieszkańców. Analizie poddano dane ilościowe o pomocy udzielonej mieszkańcom gminy Chorzele przez podmioty funkcjonujące w gminie: Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej.

W gminie Chorzele pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie świadczą: Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny oraz dwie świetlice realizujące program terapeutyczny.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom, zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, została wprowadzona procedura postępowania w sytuacji konieczności odebrania dziecka z rodziny w razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia.

Cel główny, wyznaczony w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Chorzele na lata 2017-2020, jest następujący: **„Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie w gminie, zapewnienie wsparcia i ochrony jej ofiarom, skuteczne oddziaływanie na sprawców przemocy”**.

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją wyznaczonych i przedstawionych poniżej celów operacyjnych oraz działań.

Działania do celu operacyjnego 1. „Wsparcie rodzin doświadczających przemocy lub zagrożonych przemocą”

- Udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej oraz specjalistycznego poradnictwa rodzinom dotkniętym przemocą.
- Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w których występuje przemoc.
- Zapewnienie dostępu do pomocy terapeutycznej i prawnej dla rodzin dotkniętych przemocą.

- Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
- Tworzenie grup wsparcia dla rodzin doświadczających przemoc.
- Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Pomoc poprzez działalność Punktu Konsultacyjnego.

Działania do celu operacyjnego 2 „Prowadzenie działań profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom i przemocą w rodzinie na terenie gminy”

- Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki agresji i przemocy.
- Podejmowanie wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych działań edukacyjnych mających na celu wzmocnienie umiejętności społecznych, poczucia własnej wartości i samooceny, zwiększających motywację do zmian w zakresie funkcjonowania psychologicznego, rodzinnego i społecznego.
- Upowszechnianie informacji o instytucjach świadczących pomoc osobom uzależnionym oraz ofiarom agresji i przemocy w rodzinie.
- Przeprowadzanie akcji profilaktycznych mających na celu budzenie wrażliwości społecznej na kwestie przemocy w rodzinie i ukazujących destrukcyjny wpływ tego zjawiska na kondycję rodziny.
- Uwzględnianie kwestii przeciwdziałania przemocy w rodzinie w programach organizowanych na terenie gminy imprez kulturalnych i sportowych.
- Realizowanie działań zmierzających do rozładowania stresu i agresji poprzez sport i uczestnictwo w kulturze.
- Organizowanie pogadarek, prelekcji z wykorzystaniem materiałów edukacyjno-informacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
- Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin doświadczających przemoc i zagrożonych przemocą.
- Budowanie pozytywnego wizerunku rodziny i promowanie potrzeby zachowania odpowiednich relacji wśród jej członków.
- Współuczestnictwo w programach i kampaniach społecznych poświęconych przemocy w rodzinie i jej skutkom.

Działania do celu operacyjnego 3 „Wzmacnianie i doskonalenie kompetencji kadr samorządowych i organizacji pozarządowych działających w sferze społecznej”

- Doskonalenie i zwiększanie kompetencji zawodowych pracowników pomocy społecznej zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.
- Organizowanie szkoleń i warsztatów dla nauczycieli na temat przemocy w środowisku szkolnym i rodzinnym uczniów.
- Wspieranie organizacji pozarządowych zajmujących się problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.

Działania do celu operacyjnego 4 „Współpraca podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie”

- Inicjowanie i podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy w celu podnoszenia świadomości mieszkańców w zakresie problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Integrowanie działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie poprzez stałą współpracę przedstawicieli placówek oświatowych, jednostek pomocy społecznej, Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktu Konsultacyjnego, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Policji i Sądu Rejonowego.

W ramach różnych form pomocy, jakie szkoły proponują uczniom i rodzicom dotkniętym problemem agresji i przemocy, znajdują się m.in. wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, rozmowy indywidualne, pośredniczenie w kontaktach ze specjalistami i instytucjami pomocowymi. Placówki podejmują współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz z Policją. W ramach szeroko pojętej współpracy odbywają się pogadanki, wykłady i szkolenia. Dużą wagę przykładają do uświadamiania uczniom ich praw i obowiązków. Przedsta-

wiciele szkół biorą udział w pracach Komisji ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Urzędzie Miasta i Gminy. Placówki oświatowe utrzymują stały kontakt z kuratorami oraz współpracują z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Chorzelach.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Chorzele na lata 2020-2022 przyjęty Uchwałą Nr 123/XVI/19 Rady Miejskiej w Chorzelach z dnia 30 grudnia 2020r.

CEL GŁÓWNY PROGRAMU, CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

- 1) Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Chorzele na lata 2020-2022 jest następujący:
- 2) Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- 3) Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją przedstawionych poniżej celów operacyjnych oraz działań.

4) CEL OPERACYJNY 1.:

5) Wsparcie rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez:

Działania zaplanowane w ramach realizacji celu operacyjnego 1:

- zapewnienie miejsc dla dzieci w żłobku i przedszkolu,
- organizowanie festynów, inicjatyw sportowo-rekreacyjnych, pikników rodzinnych czy imprez okolicznościowych;
- promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży;
- organizowanie i współfinansowanie wycieczek letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży;
- organizacja wycieczek letniego i zimowego z programem profilaktycznym (alkohol, substancje psychoaktywne, przemoc);
- rozwój oferty ogólnodostępnych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży;
- organizacja warsztatów, konkursów tematycznych, przeglądów artystycznych, zajęć tematycznych;
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego;
- promowanie działań na rzecz rodzin, realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych "Karta Dużej Rodziny";
- organizowanie warsztatów dla rodzin,

CEL OPERACYJNY 2:

6) zapewnienie bezpieczeństwa rodzinom - przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji funkcji rodziny

Działania zaplanowane w ramach realizacji celu operacyjnego 2 :

- udzielanie rodzinom z dziećmi będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy w formie świadczeń;
- zapewnienie dzieciom i młodzieży wsparcia w formie gorącego posiłku;
- udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy w formie stypendium o charakterze socjalnym i naukowym;
- udzielanie świadczeń w ramach programu "Rodzina 500+";
- pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w podręczniki i artykuły szkolne - program "Dobry Start";
- świadczenia z pomocy społecznej dla rodzin znajdujących się z trudnej sytuacji finansowej;
- zapewnienie poradnictwa rodzinnego, psychologicznego, w zakresie uzależnień;
- pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi;
- rozwijanie działań wspierających skierowanych do rodziców biologicznych dzieci i młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej, mających na celu powrót dzieci pod opiekę rodziców, budowanie więzi;
- udzielanie wsparcia kobietom w ciąży w ramach ustawy "Za życiem".

CEL OPERACYJNY 3.:

7) Wsparcie rodzin znajdujących się z sytuacji kryzysowej poprzez:

- zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze wsparcia asystenta rodziny;
- świadczenie pracy socjalnej;
- analiza sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem;
- monitorowanie sytuacji rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze;
- motywowanie do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione.

8) CEL OPERACYJNY 4.:

Wsparcie kadry zajmującej się pomocą na rzecz rodziny poprzez:

- szkolenia, systematyczne podnoszenie kwalifikacji, udział w supervizjach.

9) CEL OPERACYJNY 5. :

Wsparcie w opiece nad dzieckiem i młodzieżą jako profilaktyka zdrowotna na rzecz poprawy życia.

Działania zaplanowane w ramach realizacji celu operacyjnego 5 :

- realizacja programów prozdrowotnych.

10) CEL OPERACYJNY 6. :

Objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną.

- monitorowanie i ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
- organizowanie wsparcia merytorycznego i finansowego dla dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej;
- finansowanie pobytu dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Celem strategicznym Programu jest prawidłowo funkcjonująca rodzina. Jednym z głównych celów pomocy jest wsparcie osób i rodzin w przewyciężaniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie – w miarę możliwości – do ich życiowego usamodzielnienia i umożliwienia im życia w warunkach opowiadających godności człowieka, a także zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie. Wspieranie rodziny w kontaktach z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Działania w ramach Programu obejmują :

1. Wsparcie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi i rodzin dysfunkcyjnych poprzez wskazywanie instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz dziecka i rodziny.
2. Udzielanie dziecku i rodzinie będącej w sytuacji kryzysowej niezbędnej pomocy socjalnej, psychologiczno-pedagogicznej, opiekuńczej, terapeutycznej – kierowanie do odpowiednich instytucji pomocowych.
3. Wspieranie rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez:
  - pracę socjalną :udzielanie pomocy rodzicom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, wykrywanie i usuwanie przyczyn trudności, prowadzenie działalności profilaktycznej i doradczej, współpraca z pedagogami szkolnymi.
4. Stworzenie możliwości rozwoju poradnictwa rodzinnego w zakresie pojawiających się problemów społecznych stanowiących przyczynę zagrożeń współczesnej rodziny oraz zwiększenie umiejętności wychowawczych rodziców poprzez szeroko rozumianą pracę socjalną.
5. Pomoc w przewyciężaniu i rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych w rodzinie – prowadzenie mediacji rodzinnych w siedzibie Ośrodka.
6. Pomoc rodzinom w przewyciężaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych poprzez wsparcie finansowe. W ramach przewyciężania trudności opiekuńczo – wychowawczych oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego rodzinom udzielono wsparcia finansowego. **W roku 2020 pomocą finansową objęto ogółem 311 rodzin z**

dziećmi.

Dominujące problemy w rodzinach objętych pomocą to: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, przemoc w rodzinie, alkoholizm oraz wielodzietność.

7. Zagwarantowanie dożywiania w szkole uczniom tego potrzebującym. W 2020r. OPS objął dożywianiem 582 uczniów z terenu miasta i gminy Chorzele . Z racji zagrożenia epidemicznego i przejścia placówek oświatowych w tryb pracy zdalnej zamiast dożywiania dzieci w szkole przyznano zasiłki celowe na żywność (zgodnie z rekomendacjami wojewody). Z tej formy pomocy skorzystało 120 osób/rodzin.

8. Pracownicy Ośrodka kontaktują się i współpracują w sprawach podopiecznych z różnymi instytucjami : Miejsko-Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Szkołami, ZUS, Sądami, PUP, PCPR – rozwiązując indywidualne problemy rodzin. Dodatkowo OPS prowadzi aktywne działania w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wspólnie z funkcjonariuszami Komisariatu Policji w Chorzelach uczestniczyliśmy w interwencjach niosąc potrzebną pomoc.

9. W ramach wspierania rodzin najuboższych Ośrodek prowadzi dystrybucję darmowej żywności z programu POPŻ. W roku 2020 rozdano: 38 ton 584 kg żywności (w asortymencie : mleko UHT w kartoniku, cukier, kasza, makaron, mleko w proszku, sery twarde, sery topione, płatki kukurydziane, mąka, dżem, dania gotowe, herbatniki itp.) dla 802 osób z 243 rodzin. W dystrybucji żywności w trudnym czasie pandemii wspierali nas żołnierze WOT.

10. Kolejnym działaniem w tym obszarze jest zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia ze strony asystenta rodziny.

Rozwiązywanie problemów społecznych stanowi jedno z najważniejszych zadań administracji publicznej. Działania w obszarze polityki społecznej powinny być zintegrowane w ramach systemu, w którym ważnym partnerem są organizacje pozarządowe i instytucje należące do różnych sektorów życia publicznego. **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Chorzele na lata 2017 –2021** jest dokumentem określającym najważniejsze kierunki interwencji w odniesieniu do zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na terenie gminy. Strategia wskazuje na obszary problemowe, priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań, pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej, określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Zdiagnozowanie i określenie najważniejszych problemów społecznych stanowiło podstawę do wskazania określonej metodologii rozwiązywania zidentyfikowanych trudności i problemów społecznych, zgodnie z możliwościami jakie wynikają z zadań nałożonych na gminę. Opracowana diagnoza stanowiła punkt wyjścia do opracowania szczegółowych programów, których realizacja powinna przyczynić się do rozwiązania problemów społecznych oraz niwelowania różnic i dysproporcji społecznych. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Chorzele na lata 2017–2021 została opracowana, przy aktywnym wsparciu przedstawicieli różnych środowisk społecznych, przy pomocy i konsultacji pracowników różnych instytucji gminnych w tym pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzelach.

Niezwykle ważne było także pozyskanie informacji od mieszkańców gminy Chorzele poprzez przeprowadzenie ankiety na temat problemów społecznych występujących na terenie gminy.

Na podstawie zdiagnozowanych problemów społecznych przygotowano i opracowano cele, kierunki działań oraz wskaźniki. Poszukiwanie skutecznych sposobów rozwiązywania problemów społecznych musi uwzględniać fakt, że poszczególne problemy zazwyczaj nie występują pojedynczo, a wystąpienie jednego problemu implikuje szereg innych. Dlatego przystępując do planowania określonych sposobów rozwiązywania problemów społecznych występujących w gminie uwzględniono wielokierunkowe i kompleksowe oddziaływanie nie tylko na skutki wystąpienia danych problemów a przede wszystkim na źródło ich powstania, które często ma różne podłoże. Istotne jest zatem stworzenie możliwości współpracy pomiędzy różnymi podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej, w celu integracji działań. Realizacja powyższych celów w tym zakresie

wymaga podejmowania wieloaspektowych i wielokierunkowych działań strategicznych.

Ustawa o pomocy społecznej (art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy) nakłada na gminę obowiązek „opracowania i realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Art. 16 b wymienionej powyżej ustawy określa istotne elementy, które powinny znaleźć się w dokumencie Strategii. Skuteczna polityka społeczna powinna opierać się na rozpoznaniu rzeczywistych zjawisk i problemów społecznych występujących w danej społeczności lokalnej oraz ocenie znaczenia i roli czynników warunkujących te zjawiska. Strategia stwarza możliwości podejmowania różnych inicjatyw, realizacji innowacyjnych projektów w kierunku zwiększenia aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz możliwość ubiegania się o fundusze zewnętrzne.

Celem każdej Strategii jest doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk występujących m.in. w gospodarce, ekonomii czy polityce społecznej. Strategia pokazuje obecną sytuację społeczną w gminie, jak również przedstawia działania wielu instytucji i organizacji pozarządowych rozwiązujących problemy społeczne, podejmowane dla poprawy warunków i zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób.

Strategia jest dokumentem wyznaczającym ogólne kierunki działań na terenie gminy Chorzele w zakresie poprawy sytuacji mieszkańców. Realizacja strategii jest uzależniona od wielu czynników, m.in. od: sytuacji finansowej samorządu lokalnego; stopnia zaangażowania lokalnych zasobów instytucjonalnych, przedsiębiorstw i organizacji społecznych; aktywności mieszkańców gminy. Strategia zakłada realizację celów do 2021 roku, nie oznacza to jednak, że jest ona dokumentem zamkniętym.

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Chorzele na lata 2017-2021 będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach. Realizacja działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów wypracowanych w niniejszym dokumencie powinna przyczynić się m.in. do:

- poprawy sytuacji rodzin i osób ubogich,
- uwrażliwienia społeczności lokalnej na problem ubóstwa,
- podniesienia kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenia ich szans na podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku pracy,
- zwiększenia liczby osób zaktywizowanych zawodowo,
- zmniejszenia skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia zwiększenia liczby miejsc pracy,
- zmniejszenia liczby osób bezrobotnych,
- eliminowania zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy,
- wzrostu liczby podmiotów gospodarczych,
- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej,
- spadku liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo - wychowawczymi,
- poszerzenia wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla rodzin,
- podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych,
- zwiększenia szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce,
- zróżnicowania form spędzania czasu wolnego oraz wzrostu liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
- polepszenia dostępu do podstawowych usług zdrowotnych, jak również specjalistycznych usług medycznych,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego trybu życia,
- zwiększenia liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się do zasad zdrowego trybu życia,

- zwiększenia udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych,
- uwrażliwienia społeczeństwa na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych,
- podniesienia jakości usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym,
- poprawy komfortu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania,
- zapobiegania patologiom wśród nieletnich,
- podniesienia poziomu profesjonalizacji kadry pomocy społecznej,
- podniesienia jakości świadczonych usług,
- zróżnicowania form i zwiększenia efektywności współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- zwiększenia aktywności mieszkańców, wzrostu liczby inicjatyw społecznych,
- podniesienia poziomu wiedzy mieszkańców o podejmowanych przez samorząd działaniach i zamierzeniach.

Bilans potrzeb w zakresie pomocy społecznej

Przedstawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest ustawowym obowiązkiem kierownika ośrodka pomocy społecznej, wynikającym z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej. Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest ocena, prowadzona na bieżąco przez Ośrodek Pomocy Społecznej, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców korzystających z pomocy, a także analizy zasobów gminy w sferze socjalnej (kadrowych i instytucjonalnych).

W aktualnej sytuacji społeczno - gospodarczej pomoc społeczna ma do spełnienia ważną rolę. Powinna stwarzać poczucie bezpieczeństwa socjalnego, pomagać w tworzeniu właściwych warunków życia i zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej, wspierać rodzinę w pełnieniu jej funkcji. Realizacja celów musi opierać się na dobrze funkcjonującej bazie materialnej, instytucjonalnej oraz wykwalifikowanej kadrze służb społecznych.

W marcu 2020 roku całe społeczeństwo, a także ośrodki pomocy społecznej stanęły naprzeciw nowemu wyzwaniu zorganizowania pomocy dla osób i rodzin w związku z pojawieniem się zagrożenia koronawirusem SARS-COV-2.

Ustawa z dnia 31 marca 2020r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych wprowadziła zmianę realizacji działań pomocowych opierających się aktualnie w głównej mierze na udzielaniu informacji telefonicznej lub emailowej.

W sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia dziecka, osób zależnych lub osób nie mogących racjonalnie podejmować decyzji bezwzględnie podejmowano działania interwencyjne w środowisku z zachowaniem maksymalnych środków bezpieczeństwa.

Starzejące się społeczeństwo, a co za tym idzie wzrastająca liczba osób z niepełnosprawnościami, często też opiekuńcza niewydolność rodzin wobec dorosłych osób niesamodzielnych, wymaga wysokich nakładów finansowych na zapewnienie im opieki całodobowego lub dziennego wsparcia. Zwiększa się liczba osób korzystających z usług opiekuńczych oraz wydatki związane z realizacją tego zadania przez gminę. Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania są nadal tańszą formą wsparcia osób wymagających opieki aniżeli usługi świadczone w domach pomocy społecznej. W celu umożliwienia osobom wymagającym opieki pozostania jak najdłużej w miejscu zamieszkania, nadal należy rozwijać usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, podnosić ich jakość i jak najbardziej dopasowywać do potrzeb odbiorców. Także odpłatność ponoszona przez gminę za pobyt mieszkańców w DPS stale wzrasta, co bardzo obciąża budżet gminy. Opłacenie pobytu mieszkańca w DPS jest droższą formą wsparcia niż realizacja usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Zauważalny jest także wzrost liczby rodzin, których członkowie (w tym dzieci) długotrwale chorują lub są osobami z niepełnosprawnościami. Wskazane jest zabezpieczenie

środków na usługi opiekuńcze dla osób, które z powodu wieku, choroby i innych przyczyn wymagają pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz opiekę higieniczną czy zaleconą przez lekarza pielęgnację.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach bierze udział w programie "Opieka 75+" i w 2020r. pozyskaliśmy 40 480,00 zł na częściowe pokrycie kosztów wynagrodzenia opiekunek świadczących usługi opiekuńcze.

Niezbędna jest stała ewaluacja pracy kadry pomocy społecznej oraz profesjonalne i specjalistyczne szkolenia.

Należy rozważyć zwiększenie liczby asystentów rodziny, a co za tym idzie zwiększenia środków finansowych na działalność asystenta rodziny, jako skutecznej formy wsparcia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze. Mimo, iż instytucja asystenta rodziny jest względnie nowa, to jednak potrzeby w tym zakresie są bardzo duże. Prognozy dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z uwagi na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzeby ochrony macierzyństwa, wielodzietności oraz przemocy w rodzinie, mówią o wzroście liczby takich rodzin.

Pojawia się też konieczność stworzenia systemu bezpieczeństwa dla pracowników socjalnych mających kontakt z trudnym klientem i zwiększenie poczucia bezpieczeństwa przy wykonywaniu indywidualnych zadań przez pracowników. Ciągłe wzrasta liczba przypadków agresji słownej oraz aktów przemocy fizycznej wobec pracowników socjalnych. Coraz częściej media nagłaśniają nadużycia klientów pomocy społecznej i poszczególne akty przemocy werbalnej i pozawerbalnej wobec pracowników ośrodka pomocy. Innymi problemami z jakimi muszą radzić sobie pracownicy socjalni to: nadmierna biurokracja działań, częste zmiany przepisów, roszczeniowa postawa klientów i niezadowolenie ze zbyt niskich świadczeń.

Nowe zadania i zmieniające się regulacje prawne są dla wszystkich pracowników dużym wyzwaniem. Ciągła nowelizacja ustaw nie stanowi stabilnej podstawy prawnej, utrudniając jednocześnie należyte wykonywanie zadań. Zbyt niskie koszty obsługi nowych zadań powodują obciążenie dotychczasowych pracowników.

Istotne jest rozwijanie poradnictwa specjalistycznego i doradztwa niezbędnego do przewyższania trudności i radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.

Podsumowanie

Rok 2020 z uwagi na epidemię COVID-19 oraz wprowadzone obostrzenia był rokiem trudnym, obfitującym w wyzwania, zmuszającym do odchodzenia od wypracowanych standardów działania i mobilizującym do wprowadzania nowych, "bezpiecznych" rozwiązań. Jednocześnie był to rok, który pokazał, że pomoc społeczna wpisuje się bardzo mocno w system wsparcia w sytuacjach globalnego zagrożenia. W czasie ogólnego chaosu informacyjnego, w wielu wypadkach zdani na własną intuicję (bo do działania w warunkach pandemii nikt nas nie przygotowywał), daliśmy radę - wprowadziliśmy własne procedury bezpieczeństwa, zabezpieczyliśmy możliwość prowadzenia nieprzerwanej działalności nawet wtedy, gdy sami byliśmy w sytuacji kryzysowej. Podołaliśmy także zadaniom, które z powodu pandemii nakładała na pomoc społeczną administracja rządowa. Pomimo tego trudnego okresu, który przyszło nam przeżywać i towarzyszącej niepewności, co przyniesie następny rok jako społeczeństwo pozytywnie przeszliśmy swoisty "test człowieczeństwa". Pandemia pokazała, że możemy liczyć na innych. Pokazaliśmy a przynajmniej spora część naszego społeczeństwa, że ważne są dla nas więzi międzyludzkie i poczucie dobrze spełnionego obowiązku, które daje pomoc innym.

W roku 2020 odnotowaliśmy dalszy wzrost liczby rodzin wymagających pogłębionej pracy socjalnej przy jednoczesnym nieznacznym spadku liczby klientów ubiegających się o wsparcie z funduszy pomocy społecznej. Oznacza to, że, pomimo, iż kondycja finansowa rodzin z dziećmi uległa znaczącej poprawie z uwagi na świadczenia 500+, w dalszym ciągu są rodziny niewydolne wychowawczo i wymagające stałej współpracy z pracownikami socjalnymi. Praca socjalna ukierunkowana jest na ciągłe podnoszenie umiejętności rodzicielskich.

Rok 2021 będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw oraz podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, żeby instytucja pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna.

W szczególności poprzez:

- 1) stałe podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej, poprzez podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej.
- 2) prowadzenie aktywnej integracji adresowanej do klientów pomocy społecznej z wykorzystaniem instrumentów aktywizacji społecznej, zawodowej, zdrowotnej i edukacyjnej,
- 3) kontynuację realizacji Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Chorzele,
- 4) kontynuację realizacji Miejsko Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 5) kontynuację realizacji Miejsko Gminnego Programu Wspierania Rodziny,
- 6) podejmowanie kompleksowych działań na rzecz zmiany postaw klientów, zwiększania ich aktywności i współuczestniczenia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych,
- 7) tworzenie i wdrażanie programów osłonowych służących realizacji zadań pomocy społecznej adresowanych do konkretnych grup podopiecznych,
- 8) realizację gminnych programów skierowanych na rozwiązywanie problemów społecznych (profilaktyka i przeciwdziałanie alkoholizmowi; przeciwdziałanie narkomanii),
- 9) prowadzenie elastycznej polityki kadrowej służącej utrzymaniu dobrej jakości obsługi klienta oraz prawidłowej realizacji zadań, obejmującej m.in. dostosowanie zatrudnienia do występujących potrzeb, wdrażanie systemu szkolenia i doształcania pracowników,
- 10) realizację zadań przypisanych jednostce w celu wdrożenia modelu Ośrodka Pomocy Społecznej służącego:
  - a) dalszej profesjonalizacji pracy socjalnej,
  - b) rozwijaniu środowiskowej pracy socjalnej, związanej z aktywizacją i integracją mieszkańców,
  - c) podnoszeniu jakości oferowanych usług społecznych,
  - d) dostosowywaniu oferty usług do zmieniających się potrzeb indywidualnych i lokalnych z zastosowaniem innowacyjnych metod, techniki i narzędzi,
  - e) zwiększeniu współpracy z innymi podmiotami na poziomie lokalnym,
  - f) intensyfikacji współpracy z organizacjami pozarządowymi,
  - g) monitorowaniu funkcjonowania jednostki.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach serdecznie dziękuje Pani Beacie Szczepankowskiej Burmistrzowi Miasta i Gminy Chorzele, Radzie Miejskiej w Chorzelach oraz wszystkim instytucjom, podmiotom i osobom, które wspierają naszą trudną i odpowiedzialną pracę na rzecz potrzebujących mieszkańców gminy Chorzele.

kwiecień 2021